

Dvisavaitinis iliustruotas Jaunimo Laikraštis. Lietuvos Vyčių Organizacijos Organas

Tomas II

Birželio-June 15 d., 1920 m.

No. 11 (84)

Entered as Second Class Matter Oct. 23, 1915 at the P. O. at Chicago, Ill.
Under Act of March 3, 1879.

Published and distributed under permit (No. 528) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By the order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

"VYTIS" (The Knight)
Published Semi-Monthly by the LIETUVOS
VYČIAI (Knights of Lithuania).

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly	\$2.50
6 Months	1.25
In Foreign Countries Yearly	3.00

Advertising rates on application. All communications must be addressed:

"VYTIS"
3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

"VYTIS"
Jaunimo Dvisavaitinis Laikraštis
Leidžia Lietuvos Vyčiai.

PRENUMERATA:

Metams	\$2.50
Pusmečiui	1.25
Pavienis Numeris	15
i Užrubežj Metams	3.00

"VYTIS"
3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Pirk Bonų.

SANDIEN kiekvieno Amerikos lietuvio didžiausia pareiga yra pirkti Lietuvos Laisvės Paskolos bonų, o pirkusiems aiškinti kitiems pirkimo svarbą.

Jauna mūsų valstybė vos pakilo ant kojų. Reikalų daug ir reikia juos aprūpinti. Lietuvos kariuomenė ginklu rankoje stovi ant rubežių ir savo krūtine pasirijusi dengti ir ginti Tėvynės nepriklausomybę nuo priešų. Daug jaunų Lietuvos karžygių jau paguldė savo galvas už Tėvynę.

Amerikos lietuvai nestoja frontan kardu rankoje. Jiems lieka pareiga sudaryti kitos rūšies Lietuvos Nepriklausomybės gynimo armiją. Jiems lieka doleriu dėties prie atstatymo Lietuvos iš griuvėsių ir pelelių, sutvarkymo valstybės aparato, prie ap rengimo ir pavalgydinimo tos kariuomenės, kuri yra fronte.

Lietuva laukia linksmos žinios. Ji laukia, kada Amerikos lietuviai atliks savo šventą didelę pareigą, kurią jiems paskyrė. Ta pareiga, tai sudėti 5 milijonus dolerių Laisvės Paskolos bonų.

Lietuvi! Ar atlikai gero tėvynainio pareigą? Ar pirikai Laisvės Paskolos Bonų? Jei taip, tai pasiëlgei gerai ir išmintingai. Pirkdamas Suvienytų Valstijų Laisvės Paskolos bonų, padėjai šiai šaliai vesti karą su priešu. Tuomi išpildei pareigą šaliai, kurioje prisiglaudei, kuri tavę maitina ir globoja. Dabar kilniai išpildei pareigą savo Tėvynei, kuri, nors jau laisva ir nepriklausoma, bet reikalauja tavo pagalbos, kad atsistatytų iš griuvėsių ir būti laiminga.

Jei pirikai bonų, klausk savo draugų, bendradarbių ir pažįstamų; ar jie atliko žmogaus-tėvynainio pareigą? Parodyk jiems tavo boną ir išaiškink, kodėl reikia lietuviui juos pirkti. Pasakyk jiems, kad Lietuva yra turtinga. Ji turi gausybę miškų, derlingą žemę, gyvulių ir kitokių turtų, bet dar ji reikalinga apčiuopiamo pinigų atsistatytai, išgyti reikalingų daiktų, aprūpinti kariuomenę, steigti pabirkas ir kurti pramonę ir prekybą. Pasakyk jiems, kad Lietuva už paskolą moka 5 nuošimtį. Tokio nuošimčio nemoka jokia banka. Tejsivaizduoja kiekvienas lietuvis, kaip saugu ir išmintinga yra dėti pinigą į Lietuvos valstybės bonus, už kuriuos valstybė garantuoja savo gausingais turtais. Čia įdėtas pinigas neneš rūpeščių, kaip neša laikymas pinigų bankose, nes kai-kurios bankrutija ir žlunga.

Lietuvi! Šimtmečius vilkęs vergijos pančius supraski, kad pilnos nepriklausomybės atsieksi tik per vienybę, pasiaukojimą. Mes da stovime ant ištyrimo ir išmėginimo grindų. Į mus pasaulis žiūri ir domėjasi, ar įstengsime be kitų globos žengti ir apsieiti. Didėsės valstybės mūsų nepriklausomybės pripažinimo aktus da savo rankose laiko, mums jų neduoda, nes da galutinai jų neįtikinome, kad mes priaugę būti nepriklausomais. Apsigynėme svetimų užplūdkų, numalšinome vidujinius priešus; išrinkdami Kuriamąjį Seimą išblaškėme melus ir

jų sudarytas abejones apie lietuvių galėjimą būti nepriklausomais ir įkurti valstybę. Sudarydami apčiuopiamo pinigų suteiksime paskutinę priemonę Lietuvai būti pripažinta ir būti pilnoje prasmėje nepriklausoma valstybe.

Pirk bonus — bus duonos!

Pirk bonus, kad Lietuvos artojas, padėjęs pilkajį mundyra, šautuvą ir kardą galėtų grįžti prie kultūros darbo. Tesuskamba dirvoje linksma jo daina.

Pirk bonus, kad lietuvaite, atidėjus karo rūpeščius ir baimę, ramiai išėitų taisyti darželio, sėti ir auginti rūtą, paskui įpynusi į kasas, eidama į pievą šienelio grėbti, vėl atsimintų dainą — uždainuotų iš skaidrios širdies!

Lietuvi! Vilnius da svetimų rankose. Gedimino Kalną mindo svetimos kojos ir jį niekina. Vilnius — Lietuvos sostinė, tautos aukūras. Iš pat žilos senovės jis buvo lietuvių tikybinio kulto, politinio gyvenimo centru. Čia ilsis kaulai tautos didvyrių. Dabar tie kaulai liūdi laukdami išliuosavimo iš svetimų globos. Pirk bonų, o priešų nulis rankos ir dvasia išveržti iš lietuvių Vilnių.

Lietuvi! Atmink, kaip pirmieji tautos budintojai, kovotojai už teises, triūsė ir aukojosi. Jie nepaisė vargo ir pavojų. Naktimis brido balas, ėjo tamsius miškus, kad neliktų pėdsako nešant į Lietuvą šviesą — laikraštį ir knygą. Vieni mirė ant kartuvių, kiti sunkius retėžius vilko katorgoje, kiti puvo kalėjimuose. Jų visų buvo vienas troškimas — prikelti Lietuvą!

Lietuva prikelta! Ji jau eina! Bet po amžių vargų ir priespaudų Ji silpnutė, Jos eisena da netvirta. Padėk jai sutvirtėti. Padėk jai liuosai atsikvėpus galybės ir gerbuvio atsiekti!

Pirk bonus!

Tėvynainis.

A. Vaičiūnas.

ŠVINTANT.

(Lietuvos Kuriamojo Seimo Rinkimų Dienoms (Balandžio 14-15-16, 1920 m.) Paminėti).

Trys Lietuvos atgimimo vaizdai (metmenys) su muzika, dainomis, žaidimais ir šokiais:

1. Tėvynės keliais;
2. Prikelkime savo Tėvynę!
3. Jau saulutė teka.

(Autoriui atlyginimas: Už kiekvieno vaizdelio vaidinimą autoriui mokėti po du doleriu. Vyčiai, Lietuvos Ateitininkai moka pusę kainos. Amerikiečiai autoriui onorarą gali siūsti "Vyčio" redakcijai, kad persiūstų autoriui į Lietuvą.

A. Vaičiūnas, autorius).

IŽANGA.

Širdis pilna džiaugsmo. Matau, jau Tėvynės vaikai liuosiau kvėpuoja... Jau Lietuva angoje naujo gyvenimo.

Ir aš, Tėvyne, Tavo vaikas, pergyvenant Tau tokias brangias pavasario dienas, pilna džiaugsmo krūtine, aukuju šių brangių dienų paminėjimui savo nuoširdų, Tavo įkvėptą darbėlį. Tebus jisai paminėjimu taip brangių Lietuvai dienų, kada visoje Lietuvoje, visi, kaip vienas, tarė savo žodį: — Lietuva Demokratinė Respublika!

Angoje naujo gyvenimo aukuju Tau, Tėvyne, iš praeities ir ateities žiedelių nupintą vainikėlį "Švintant".

A. Vaičiūnas.

Balandžio 14-15-16 dd., 1920 m.

Kaunas, laikinoji Lietuvos sostinė.

I.

TĖVYNĖS TAKELIAIS.

(Mažazemio kiemas pamišky. Dešinėje durys į gričių, kairėje suolas. Laikas — netolima praeitis).

VAIDINTOJAI: Senis — kokios 70 metų, tartum, senovės vaidila.

I vaikinai

II vaikinai

kaimo vyrukai.

SCENA I.

SENIS. (Išlengvo, iš dešinės pusės kiemelin įeidamas, dairios. Pamatęs suolą atsėda ir rymo ant kanklių, paskui kalba).

Ir taip, keliaudamas po Lietuvą gavinuos dainelėmis... Nejau taip ir mirsiu besiblaškydamas visą amžių, kaip paukštelis narvely, niekeno nesuprastas, neatjaustas?!... O vienok sapnai man sako, kad mano viso amžiaus troškimai išsipildys!... Sapnai sako, kad netoli tas laikas, kada vergas bus žmogumi!... Sapnuose aš regiu apgynėjus prispaustųjų!.. (Perstogė). Jaučiu, baigias mano dienos. Taip greitai prabėgo kelios dešimtys metų... Greičiau, kai Nemunėlio vandenėlis... Tuojaus viso amželio vargų našta ant gyvenimo slenkščio padėsiu ir eisiu į dausių šalele.. (Perstogė). Bet prieš mirtį turiu pamatyti vyrus, kurie atgaivins, prikels Lietuvą ir Jos vardą... Taip! Miškų medžiai, upių vandenys ošdami ir liūliuodami sako, kad jau netoli tas tautos prisikėlimo laikas; jau švinta!... Jau aušta naujos gadynės Rytas ir lietuvis-vergas neužilgo bus žmogus!... (Perstogė). Kitaip nejau viso mano amžiaus darbas ir triūsas nueitų niekais?... Kai-kuriose Lietuvos vietose žmonės jau atbunda... Tik čia, rodos miega giliai, giliai, nors sapnuoja nuostabius sapnus... (Pauza. Už scenos daina: "Užtrauksme naują

giesmę broliai”). Ar aš nesapnuoju! Tai Lietuvos dainiaus daina prigijo širdyse!... O tokia graži, tokia iškilminga! (*Klauso.*) Nėra jokio pasiskundimo, vien susipratimas!... Tai atbundančio milžino sapnų imnas!... Jaučiu, skausmuose Lietuva gimdo karo dainas. Taip. Mano darbas nenuėjo niekais!... Kasdien aš žengiau ir šaukiau: kelkite, kelkite, kelkite!!! Gana sapnuoti!... (*Daina nutyla. Perstogė.*) Kas-žin delko visame sodžiuje nė vieno žmogaus nepamačiau?!... Netoks jau dabar darbymetis. Gal dideli atlaidai kur-nors netolimoje bažnyčioje? Reikės čionai pažiūrėti (*Atsistoja ir nueina grįžion.*).

SCENA II.

I VAIKINAS. (*Greitai eina dairdamasis*)

Ir čia nėra. O man sakė, tas senelis, kuris visas širdies slapybes žino, supranta ir gydo, čionai būk nuėjęs. (*Vaikščiodamas.*) Nežinau, kas su manim dedas. Nuo kai-kurio laiko man nerūpi nė suėjimai, nė pasilinksminimai, nė jaunųjų žaidimai, nė mergaičių šypsena... Mane traukia, nežinau nė kas nė kur... Kada aš noriu tą jausmą nuo savęs nustumti, tai nė naktį nebeužmiegu... vis rodos, kad kas mane kelia, šaukia, verkia... (*Tyla.*) Tėvo tėvas pasakojo, kad jisai iš savo tėvuko girdėjęs, jog kitą kartą Lietuva buvo laisva ir nereikėję svetimiems vergauti... (*Greitai*) Ir nereikėjo baudžiamon eiti, nes nuo visokių ponų sauvalės lietuviai apsigindavo, mat, vienybėje gyvendavo... (*Pamąstęs*) Baudžiava, kančios, nekaltų motinų ašaros, mergaičių pamintoji nekaltybė, nuplėštas rūtų vainikėlis... Sibiro taigos! (*Smarkiai*) Gana, gana gerti ašaras! Mūsų rankose likimas. Taip padaryti turime, kaip kad senovėje, kada priešas buvo kardu sutiktas ir išgujamas... (*tyli, mąsto*) Norėčiau eiti ieškoti, gal ir suraščiau, kur Tėvynės gynėjų būrelį, kad prie tokio prisidėti... Tik nežinau ar yra... Ir nėra, kas nurodo kelią, pataria. O gal aš taip sapnams įtikėjau, kad pats neži-

nau ką plepu... (*Patylėjęs*) Sako, tas senis, kuris mūsų apielinkėje vaikščioja ir kalba, kad reikia kilti ir apsidairyti, šiose abejonėse gerai nusimano ir duoda gerų vaistų-patarimų. (*Atsideda ant suoloelio. Užsimąsto*) Ak, Dieve, Dieve! kad nors kame tiesą suradus!... Tiesa, sakoma, knygoje, o gyvenime — tiesos nebėra... Taip pasakė vienas mokytas žmogus, atvažiavęs čia pas dėdę svečiuosna ir ragino visus mokytiis skaityti, kad pažinti kas ta tiesa ir kame jinai. (*Atsidusęs*) Kada čia vargšas skaitysi, kad laiko nebėra kar-tais nė pavalgyti... (*Mąsto galvą nulenkęs*).

SENIS. (*Ieina*) Veltui ieškoti. Nė namų neužrakina, nė šunų laiko. Tur būt, tarpe vargdienių vagių ir skriaudėjų nebėra. (*Eina sėsti, bet pamatęs vaikiną staptelia*) Kas tau, sūneli, kad taip užsimąstęs? Jaunas, privalo būti linksmas ir gyvas, kai žiedelis, nes jaunystė — gražiausias laikas žmogaus gyvenime. (*Iškilmingai*) O gera ir smagu yra atsiminti, jei esi padaręs kam-nors gerą darbą, arba atsižymėjęs kaipo kovotojas-karžygis, kaip mūsų bočiai, kaip kad pasakos mums sako.

I VAIKINAS. (*Greitai atsistoja*) Mielas seneli! Sėskis, sėskis, senuti brangus, ir papasakoki man apie tai, ką nesenai kalbėjai. Nežinau, kas mano krūtinėje dedas: tik karšta, dega, lūpos išdžiūvę; rodos, traukia kur, bet kur — nežinau.

SENIS (*Sėdas, atsidūsta*) Ar nekankina noras Tėvynę laisvą padaryti? (*Vaikinas sudreba*).

I VAIKINAS. Atminei, seneli, atminei: rodos, mane kas traukia miškan, o sapnai sako, kad tenai esą Tėvynės vaduotojai. Tad norėčiau aš prie jų prisidėti, kad Lietuvos vargdieniams nebūtų toks vargas ir skurdas, kad nereikėtų savo prakaitu penėti svetimus atėjūnus!...

SENIS. Vaike! Tavy tikrai atgimusi bočių dvasia ir kraujas! Tas kraujas, brėkstant atgimimo valandai, sujudo, užsidegė ir paragino ieškoti kitų draugų!

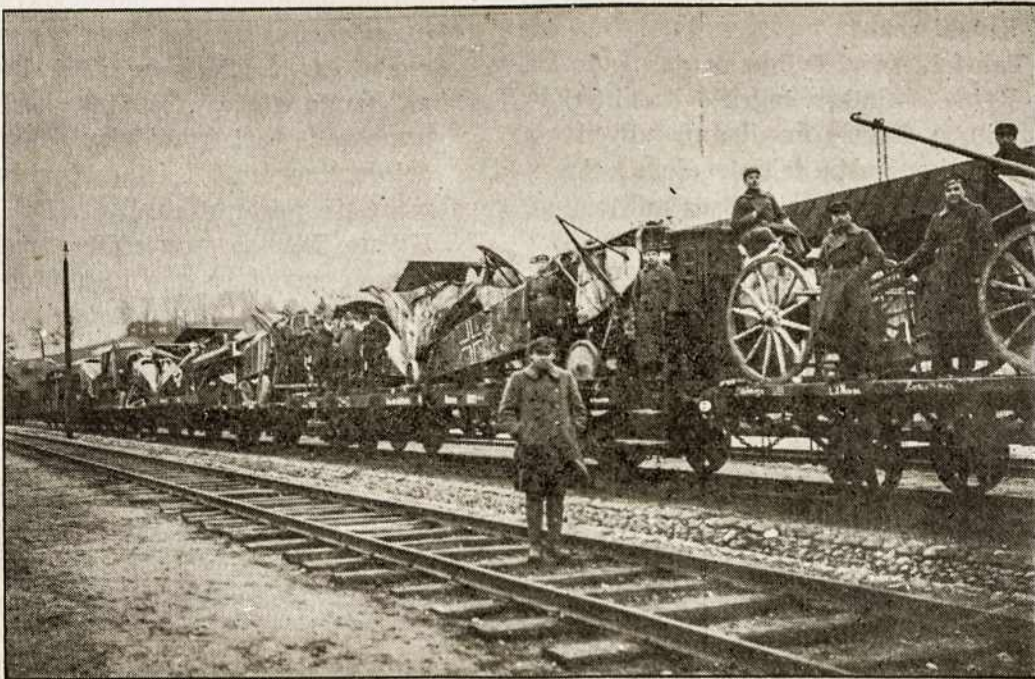

Džiaugkis, vaike!... Džiaugkis, kad tu naktimis negali miegoti... klejoji ir nori eiti į nežinomas vietas, pas nepažįstamus savo brolius!

I VAIKINAS. Tik nėra kas nurodo kelią ir pamokina kur eiti ir ką veikti. Girdėjau, senuti, pasakojo, kad kur-ten — toli miškuose yra didelis kalnas, o tame kalne yra skrynios pilnos ginklų ir šarvų... Sako, tu tai žinai ir kitiems jau

kad vos tik jam sutrimitavus, iš visų Lietuvos kraštų jaunimas rinkos pėkšti ir raiti aplink didvyrį... Toks buvo didvyris, kaip kad močiutė pasakojo... Šalmai tik žėri, tik žiba, o pats augštas, tvirtas, kai uola.

SENIS. (Pamąstęs) Klausyk, vaike! Sename pilekalnyje yra tau skirtas kalavijas. Nors surūdijęs, bet tavo rankose jisai sutriuškins ne vieno priešo makaulę!...

LIETUVIŲ GROBIS.

Trisdešimts pilnų orlaivių, atimtų nuo vokiečių-bermontininkų-kolčiakininkų, gabena Kaunan.

esi daug pasakęs. Taigi ir aš tavęs ieškojau, kad nurodytum man, delko aš klejoju, delko mano kraujas neramus ir kaip atgaivinti Tėvynę ir surasti savo brolius... Aš jaučiu, jau broliai renkasi... Aną naktį, rodos, mačiau didelį, didelį miestą. Tas miestas buvo Vilnius, o ant augščiausio kalno nuo Vilniaus Lietuvos pusėn stovėjo didvyris ir trimitavo taip garsiai, kad aš tuoju pabudau. Kada vienas pasilieku kur nors laukuose ar miške, man girdis tas trimito balsas. Be to, mačiau,

Kelias tavo, kaip ir kitų tavo vienminčių draugų erškėčiais klotas. Reikės gal ir galvą padėti ir kraujas pralieti. Bet, atmink, tas kraujas šauksis į Dangų atkeršijimo, nes jisai bus pralietas ieškant žmogaus teisių!... Eisi nuo čionai į šiaurę. Priėjęs didelį mišką vakaro tylumoje įsiklausysi į jo ošimą, o jis tau pasakys, kur tas kalavijas ir kurioje vietoje tavo vienminčiai, viendaliai.

I VAIKINAS. Ar aš juos pamatęs pažinsiu?
SENIS. Kiekvieno tų pasišventusių Lietuvos

vaikų krūtinę puošia Lietuvos, Vytauto laikų, ženklas Vytis. Ot, šitokis (*išima ir rodo Vytį, kurį vaikinai gerai apžiūrėjęs pabučiuoja ir paima*). Senas aržuolynas — šventasai miškas jiems ošia ir pasakoja, kaip Lietuvą vaduoti, kaip Jai laisvę duoti... Miške prie pilekainio nuėjęs išgirsi protėvio vėlės balsą šaukiantį kovon, o tada žinosi, kur kalavijas ir tavo broliai.

I VAIKINAS. Seneli! Pasakyk, ar jau bus priėjęs laikas Tėvynei atgimti, kaip kad sapnai sako?

SENIS. Taip! Lietuvai švinta naujos gdynės Rytas — laikas žagružę išmainyti kalaviju, o dalgelę nuodingąja vilyčia. Lietuvai jau aušta laisvės diena? Ar neįjauti to skausmo, to baisaus milijonų vergų kančių ir ašarų?!... Juk jie prašo išliuosavimo!...

I VAIKINAS. Ar žinai, seni, tai, kad mes laimėsime ir kad su mumis tiesa? Sako, tiesos žmonėse nėra, — tik knygoje.

SENIS. Ar abejoji?!... vaike, vaike!... Tu — didvyrio karžygio ainis-vergas!... Atmink, kad tvirtas tikėjimas į tai, kad tikrai laimėsi, jau pusė darbo padaryta. Aišku, kad tik vargdienis, kuris nieko, net paukštelio nenuskriaudžia, yra teisingas. Ir knygos taip rašo. Gaila — tu tokių neskaitei... (*Palukėjęs*) Penkių amžių prakeiktos vergijos duslus Tautos balsas jau šaukia!... Jau kelias priešų palaidota Jaunoji Lietuva, išvargus, sunykus, vos kvėpuojanti, bet kelias ir nori žengti pas savo sesutes... Vaike! Jūsų pareiga padėti Jai žengti!... Da tu abejoji?! O ar nematai darbo vaisių tautinėje dirvoje, kur vieną Sibirian išvairius, kiti stoja jo vieton... Dabar — paskutinis smūgis kardu ir Lietuva laisva!...

I VAIKINAS. Jaučiu, jaučiu, seneli, tą pareigą, kurią likimas man skiria. (*Palukėjęs*) Tai ir žengsiu. Palaimink, seneli, mano žingsnius, tvirtink pasizadėjimą ir pasirįžimą.

SENIS. (*Atsistoja, pakelia rankas. Dešinėje — kanklės*). Telaimina Tave senieji Lietuvos dievai ir vienas Augš-

čiausis Dievas. Telydi tavo žingsnius visų mūsų bočių-karžygių dvasios išdaušų šalelės. Te kiekvienas tavo rankos mostelėjimas bus prieš oeilėms didžiausias smūgis!. (*Nuleidžia*) Atsimink, sūneli, kad visų-didžiausias tavo priešas yra iš pietų pusės. Jisai kelis šimtmečius gėrė mūsų tėvų protėvių prakaitą... Plakdavo nelaimingus taip, kad net sienos buvo apšlakstytos kraujais, o paskui liepdavo bučiuoti tą kančių, kuriuo plakdavo ir parduodavo mūsų vargdienėlių tėvelius, motinas mainomis už šunį... (*Susigradindes*) Bet ateina keršto diena. Kerštas, kerštas ir užmokestis turi lydėti visų ponų-išnaudotojų žingsnius! Teisinga turi būti užmokestis pagal darbą!... (*Palukėjęs*) Ištisis kaimus paversdavo pelenais, žmones nuvydavo nuo jų gimtos žemlės, o ten savo dvarus taisydavo... Sutik pirmiausia tų žalčių-slibinų galybę ir sutriuškink galvą jų rūmuose. Tegul tuose pačiuose rūmuose bus jiems atmokėta už jų darbus. Tos pačios sienos, ant kurių triško nekaltų kraujas, tegul dabar pajaus išnaudojo, prispaudėjo kraują..Telaiminatave ošiančios girios, Lietuvos kalneliai, kloniai, upės ir upeliai. Telinksmina širdį Lietuvos paukšteliai, kurie laisvi būdami, linksmai čiulbėdami nedavė užsnūsti laisvo senovės lietuvio dvasiai!...

I VAIKINAS. (*Taisos eiti*) Klausyk, seneli! Nueiki į gretimą sodžių, ką į rytus ten prie ežero, pas mano tėvelius ir brolelius jaunuosius šienpiūvėlius, ir pasakyki, kad aš jau nebegrišiu lig tai dienai, kada Lietuva laisva bus. Pasakyk, kad išgirdęs vaitojant Tėvynės Lietuvos balsą ir šaukiantį gelbėti, nuėjau man skirtu keliu. Jei nesulauksiu Tėvynės Laisvės saulutės užtekant — žūsiu, bet jau galas vergijai!... (*Svajojančiai*) Nueiki pas mylimą mano mergaitę ir pasakyk, kad aš išjojau Tėvynės vaduoti. Tegu jinai prisizada rūtų vainiko nepamesti ir laukti manęs pargrįžtant. Jei aš nepargrišiu, tai parsiausiu savo pasiuntinį — žirgą arba augštai lakio-

jantį arą, kuris praneš, kad aš žuves ir kur mano kapas... Teateina mylimoji mergelė prie kapo, tepasodina rūtas, aplaistydama jas tyromis ašarėlėmis...

SENIS. (*Atsisėdęs*) Taip kalbėdavo ir tavo bočiai. Vaikė! tau lemta būti didvyriu ir Lietuvos vaduotoju!... Tau, sodieti vargdieni iš po šiaudų pastogės, lemta išnešti Lietuvos Laisvę ant savo pečių!... Tad žengki į paskirtą vietą, o aš nueisiu kur sakei...

I VAIKINAS. (*Pasirūžusiai*) Jaučiu savyje drąsą ir girdziu bočių balsą iš kapų raginantį imtis kalavijo! Už ginklo broliai! Už ginklo!... Tik tada paleis pūslėta kumštis kardą, kada nebus Lietuvoje nė vieno išnaudotojo!

SENIS. Tebus prakeiktas tas vaikas, kuris negelbės skęstančios motinos!...

I VAIKINAS. Amen! (*Už scenos tyliai girdėtis "Lietuva Tėvynė mūsų"*).

SCENA III.

II VAIKINAS. (*Ibėga uždusęs*) Žiūrėkite, žiūrėkite kokia tenai procesija!.. Seneli, paaiškink, kur minia eina? Šitais keliais niekadosis procesija nėjo. Ir gieda (*arba groja. Girdėtis aiškiai melodija. Jei dainuoja — žodžiai*).

SENIS. (*Atsistojęs ilgai tēmyja. Paeina vidurin scenos ir žiūri į dešinę pro galą grįčios iš kur girdėtis imnas. Tą-pat daro ir abu vaikinai*) O augščiausieji Lietuvos dievai!... Ką aš regiu!... Vaikai, žiūrėkite gerai ir tēmykite! (*Didžiū džiaugsmo balsu*) O laimė! Matau, kaip lydi į kovą pirmuosius Lietuvos didvyrius (*girdėtis arčiau imnas*), o padangėmis ne pilkieji debesėliai, bet prabočių dvasios lekia ir jų žingsnius lydi... Bus gyva Lietuva! (*vaikinams*) Jau mano gyvenimo uždavinis atliktas, galiu ramiai mirti. Ačiū, ačiū Tau, Augščiausias dievų Dieve, už tą malonę, kad davei sulaukti taip garbingos valandos! (*Pakėlęs akis į viršų ir sudėjęs rankas meldžiasi. Vaikinai stovi nesijudindami. Aiškiai girdėtis: "Tegul saulė Lietuvos, tamsumus prašalina ir šviesa ir tiesa mūs žingsnius telydi"*). Iš dešinės pusės

juos apšviečia bengalinė ugnis trijų spalvų (raudona, žalia geltona) Baigiant imną uždanga nusileidžia).

Pabaiga 1-jo vaizdelio.

Rytas Sodžiuje!

Koks malonus rytas! Saulė taip skaisčiai žiba tik-ką patekėjus, apšviečia medžių viršūnes.

Vėjelis ir-gi toks malonus pučia, atrodo, kaip tikras pavasaris, nes vēversėlio daina anksti rytą jau girdėtis!...

O sodžiuje, koks šventas ramumas ir tylą viešpatauja, kiek čia yra rimtų vaizdų ir grožės!... Lietuva, tu esi tylos ir ramybės šalis!! Paskendus giriose ir šiluose, apdovanota puikia gamta ir tyru oru! O Lietuvos upės, kokios įstabios pavasario laike! kaip jos sriaunai bėga, lauždamos kietą ledą ir nešdamos toli, toli ten — į jūres! O Lietuva! Amžius slėgta ir niekinta, dabar su linksmu pavasariu atbundi ir tu, lauždama nuo savo krūtinės kietuosius ledus, naikindama visas kliūtis, leidies į laimingą kelionę — Nepriklausomybę!!!

V. Gogelienė.

18-IV-20, Lietuva.

Mėnuo Šviečia.

Mėnuo šviečia, ūkanota,
Akys mato žemės plotą;
Buvo medžių lig-pat tilto,
O dabar kapai supilta!...

Mėnuo šviečia... kryžius naujas,
Ant vejų matyties kraujas...
Kankinis čia pakavotas,
Niekieno gal nepraudotas!...
Mėnuo šviečia, lyg stovyla
Pertraukė naktuzės tylą...
Artyn eina jo mergelė,
Atneša gėlių ryšelį...

Mėnuo šviečia, lyg kas rauda;
— Kas padarė širdžiai skriaudą?...
Kas mylėjo — jausti gali,
Reik jai sunkų nešt kryželį...

A. Vaičiūnas.

A. Matutis.

Išleistuvės.

SVETAINĖS vidus puikiai išpuoštas įvairumais: trispalvės — geltonos, žalsvos ir raudonos juostos judėjo-krutėjo skersai ir išilgai svetainės lubų; daug plevėsuojančių vėliavų, didžiųjų ir mažų: tai jau šios šalies, tai jau Lietuvos, mūsų Tėvynės, prie to gi ir Lietuvos Vyčių vėliava plevėsavo. Paveikslai: Vytauto, Gėdimino, Keistučio, Washingtono, Wilsono ir kitų kaboją ant sienų. Išilgai svetainės buvo didis stalas, apkrautas visas skaniai kvėpiančiais gardumynais ir gėlių pluoštai jį puošė. Mat, viskas prirengta jauniems mūsų narsuoliams.

Tai bus puikiai surengta išleistuvių vakarienė!

O jaunimas ir visi: kaip senį, taip ir jauni geriausiame ūpe šnekučiuojasi, linkminasi. Tik kur-nekur matyti nuliūdę kaimurių motinų veidai. Mat, joms reikės persiskirti gal ant visados su...

Staiga visas klegėsysis pasiliauja, tvarka ir tyla užviešpatauja. Ir netrukus pasigirsta Lietuvos ir po jo Lietuvos Vyčių imnai ir visi sustoję klausosi, o galingasai imnų aidas jų širdis lyg užžavi ir įkvepia kokio tai galingumo ir susivienijęs jų garsas, rods, sustiprėja ir platinasi ir kyla ir skrista ikipat mėlyno dangaus, kur skrajoja mirksiančios žvaigždės ir skrista ir platinasi ir pripildo jėgų, galybės ir visų akis koki tai galybė, rods, pavilios ir jie, rods, šį pasaulį pamirš ir, rods, jų jau nebėra... Bet greitai tas viskas užsibaigia, galė pranyksta ir, vien koks tai prakilnus žavėsis, lyg atminimas užsilieka ir virpa jų mintyse ir širdyse.

Ir tvarkiai prisiartino kiekvienas prie savo kedės. Klebonas gi palaimino Dievo dovanas ir susėdo visi paskirtose savo vietose.

Buvo tai malonu, išpūdinga. Puikiai pradėta šnekučiuoti, dalintasi likimu, būsiančiais nuotikių išpūdziais.

O geltonplaukės, papuošusios savo galvėlių kasas žaliomis rūtelėmis, linksmai pašokdamos, bėginėjo nuo vieno galo į kitą, stengdamos kuomi nors patarnauti ir prižiūrėti, kad nieko nestigtų mieliems jų draugams narsuoliams, kurių netrukus nebeteks ir nebematys.

Čia gi nuošaliai Jonas išžiūrėjo ir įsmėgė savo akis į mirksiojančią "Žvaigždutę", o jinai jį paguosdama, meiliai nusijuokė; vai gaila, labai gaila bus jam su ja persiskirti ir lyg... nuliūdo.

— Tėmykite, kad klebonas tikrai nepamatytų! — perspėjo Jurgis tai patėmyjęs.

Bet tuo tarpu iš šalies pasigirdo balsas:

— O kas bus pirmutinis, kurs nutvers Kaizerį?

Ir visi pasipylė juokais.

— Kas-gi, o kas? — klausė smalsiai kiti.

— Tai atliks mūsų Onupras! — atsiliepė vienas jaunųjų narsuolių ir paaiškino: — Jis tai buvo Vakaruose, rods, Kaunas Valstijoje ir, kaip cowboy'jas jis pataikins nūnerti Kazerio galvą, nes jis tai puikiausia pataikydavo užnerti virvę buivolui ant kaklo ir tuomi jį nugalėdavo.

— Mes parodysime tam Viliui, — atsiliepė kiti, — kurs nori šeiminkauti užimtoje mūsų Tėvynėje ir užgrobti mūsų tėvų turtą ir skriausti moteris ir nekaltas mergesles.

— Parodykite, kaip jam reikia pasauly gyventi! — pasigirdo iš kitur.

Mes tai pasielgsime, kaip reikia, — atsakė kiti.

— Bet gi bus didis kraujo praliejimas! — suaimanavo kas-žin-kas iš šalies.

Ant tų žodžių, rods, visus apėmė baimė, o kai-kurios motinos net apsiašarojo, lyg nujausdamos, kad jų sūnamas reikės lieti kraują.

— Vienok už žmonijos gerbuvį ir mūsų Tėvynės liuosybę! — pridavė, rods ramumo senio Tarvido balsas.

— Vis viena, daug bus užmuštų, daug sužeistų! — atsiliepė keletas giliai atsidusę.

Beveik kone visi kaž-ko giliai užsimintijo, o tuo tarpu Zigmas, prisiminęs seno-

vės bočių maldos lyg imną į dievaitį Perkūną ir jį sekdamas, garsiai užimponavo:

Perkūne, dievaiti,
Nemuškie žemaiti,
Narsuoli lietuvį,
Kursai už gerbuvį
Žmonijos ein' stoti,
Už laisvę kovoti
Del brangios Tėvynės,
Mūs sužiedotinės.

Bet trenkie į Prūsoką
Žaibais didž-dievių Galybės:
Pagalba bus didoka
Narsuoliams mūsų Tvirtybės.

Tai išgirdus visų ūpas pasitaisė ir prasidėjo įdomios kalbos, tarp kurių Stepė, prijaucianti mūsų narsuoliams, sekančiai atsiliepė:

— Nenuliūskite, draugai, kad reikia atsiskirti nuo mylimųjų. Ir nepraraskite vilties, jeigu besikaujant su priešu vienas kitas pavirs ir, jeigu šauks pagalbos, tai tepasidairo, o pamatys mane su raudonu kryžiumi ties krūtine prisiartinant ir suteikiant jam pirmutinę pagalbą, nes aš įsirašiau į Raudonąjį Kryžių...

Ir pasipylė gausus delnų plojimas.

— Kad nešus ir teikus pagalbą mūsų narsuoliams! — dabaigė narsiai Stepė.

— Ir aš nepasiliksiu! — prisidėjo Juzytė.

— Ir aš įsirašysiu! — pritarė Viktorė.

— Ir aš!... Aš!... Ir aš!... — girdėjosi geltonkasių balsai.

— Tai puikus, didvyriškas žygis! — tarė kiti joms prijausdami ir pagirdami.

Ir pradėjo sekti kiekvieno narsuolio troškimai ir prisizadėjimai. Už visus tvirčiausia kalbėjo narsusis Tarvidaitis, kuris tarp ko kitko išsireiškė, kol kas bus, kad artymieji jų neužmirštų ir meldė siųsti jiems raštų ir visuomet priminti jiems kokį jie uždavinį turi atlikti. Veiklusis ir visų gerbiamas Norkūnas linkėjo visiems drąsos, narsumo, pažymėdamas, kad kovotų, kaip jų bočiai kad kovojo ir, sugrįžtų pergalėtojais; taip-gi prisizadėjo jų nepamiršti.

Tuo tarpu pasigirdo akompanavimas pianu ir smuika, o gražioji Eleonora, peri-

manėiu visus savo balsu, maloniai ir viltin-gai, uždainavo:

Neraudok, Tėvyne brangi,
Neliek ašarėlių, —
Štai aušrinė, sidabrinė,
Švint iš padangėlių.
Ji prižadins mūsų sūnus,
Uždegs jų krūtine
Ir, išblaškę nuožmius priešus,
Išliuosuos Tėvyne.

Visi klausėsi. Ir, kuomet užbaigta, atiduota padėka gausiais delnų plojimais.

— Da pasiliko "Eina garsas nuo rubežiaus" ir "Oi, neverk, matušėle" ir ...

— Paliksime ant vėliau, — pertraukė dainininkų vienas.

— Ir Lietuvos ir Vyčių imnais užbaig-sime! — baigė kitas.

Sekė da daugiau linkėjimų ir viena ki-ta kalba, bet žymiausią vietą užėmė gerbia-mo ir visų mylimo klebono kalba, kurioje davė įvairius patarimus ir pamokinimus.

— Narsieji Vyčiai! — tęsė godojamas jų klebonas. — Gaila, labai gaila su jumis persiskirti. Ne delto gaila skirties, kad jūs buvote visos parapijos papuošalas ir para-ma, bet del to labai gaila persiskirti ir šir-dys tvaksi nuliūdime, kad mūsų ateities žie-do gal nebematysime. Bet gi turėkite viltį: mes jos nepraradome. Ir, jeigu Dėdė Samas pašaukė, tai be išėmimo stokite į eiles tūjų, kurie eina kovoti už pasaulio ir pavergtųjų tautų liuosybę, prie to gi ir brangios mūsų Tėvynės išliuosavimą. Ir, kada jumis pa-šauks į veikmę, brangusai jaunime, neuž-mirškite Bažnyčios, tikėjimo ir krikščioniš-kojo gyvenimo. Ir, jeigu jums laimė bus kur-norints laimėti, nedarykite skriaudų gy-ventojams, neskriauskite moterų ir nekaltų mergelių. Užlaikykite dorą ir skaistybę. Prie to gi aš melsiu ir maldausiu Viešpaties Dievo, kad sugrįžtumėte pergalėtojais ir ap-vainikuotais. Da gi antrinu ir vėl primenu: mylimas jaunime, *neužmirškite Dievo, tikėji-mo ir krikščioniškojo gyvenimo*, o Augščiau-sias jūsų neapleis ir palaimins!

— *Dievas* su mumis ir *Tėvynė!* — buvo tai jaunųjų narsuolių obalsio šauksmas.

— Dieve, jus laimink! — baigė klebo-nas.

Vargo Daina.

Girdėjau aš dainą skausmuose gimdytą...

Graziai ji skambėjo, vargais padabinta.

Ak! kaip mano širdį ji glostė,

Kaip kūdikį motina klostė,

Vargo daina!

Per kalnus nuskrido aidų sutartinė;

Kartojo jas lūpos tankiausia atminė,

Užtai, kad sielos pagimdyta,

Iš vargo ir skausmo nupinta,

Vargo daina!

Myliu aš tą skausmą, kuris širdį spaudžia!...

Ką degin krūtinę!... Ką mintį man audžia!...

Per ašaras, kovą jausmų,

Kai pulsas, nebijo skausmų

Vargo daina!

A. Vaičiūnas.

Žmogaus Tvėrimas.

ROUMET Dievas turėjo sutverti žmogų, tai dangaus angelai susibūrė aplinkui Augščiausiojo sostą.

Kai-kurie tarė:

— Viešpatie, sutverkie žmogų, kurs garbintų Tavę ant žemės, kaip kad mes čia danguje giestame Tau garbės giesmes.

Kiti gi atsiliepė:

— Visagali, daugiau nebetverkie. Prakilnioji dangaus armonija, kurią pasiuntei ant žemės, bus sudarkyta ir sunaikinta.

Tyluma užviešpatavo, kuomet gailėstingumo angelas pasirodė, priklaupdamas prieš malonių sostą. Ir žavus jo balsas pasigirdo:

— Tėve, sutverkie žmogų; sutverkie jį ant savo paveikslo. Dangaus gailėstingumu pripildysiu jo širdį, Tu gi pripildysi jį malonumo gausybe; jis tau bus Tavo garbės šaltinis.

Gailėstingumo angelui užbaigus kalbėti, Ramybės angelas ašaromis akyse prašeko:

— Dieve, netverkie žmogaus! Tavo ramybė bus sudrumsta. Jam esant ant žemės kartosis nesutikimai, ligos, kraujo praliejimai, karai ir Tu, Viešpatie, nebeturėsi ramybės Tavo darbuose ant žemės.

Teisingumo angelas išsitarė:

— Ir Tu jį teisi, Viešpatie; jis tai bus mano pavaldžius.

Teisybės angelas, prisiartindamas, pralabėjo:

— Netverkie, Teisybės Karaliau; su žmogumi pasiūsi neteisybę ir skriaudą ant žemės.

Visi nutilo ir iš neapimamos tylumos Galingasis Dievas iškilmingai pareiškė:

— Tu, Teisybe, žengsi su juomi ant žemės, tuo pačiu sykiu likdamasis dangaus denizenu, liksi jungiantysis dangaus ir žemės ryšis.

A. Matutis.

M. JUCAITĖ ir ST. PIKTUŽIS,

Apsivedė gegužės 5 d., 1920 m. Šliūbas buvo šv. Kryžiaus bažnyčioje, Chicago, Ill. Abu priklauso prie L. Vyčių Chicagos Apskričio choro, abu lanko Beethoveno lietuvių konservatoriją ir abu sistematingai lavinasi dainavime ir muzikoje. Be to, įžymūs kaip veiklūs tėvynainiai tautiniame veikime.

A. Vaičiūnas.

Neužmiršuolytės.

(Audringam praeities rytmečiui atminti).

I.

ARSINEŠIAU pluoštelį mėlynų, gražių-gražių gėlelių. Žmonės jas vadina neužmiršuolytėmis. Delko — nežinau. Bet, nors nekartą mačiau tas gėleles ar tai pas savę ant stalo, ar lauke bežydint, nesukeldavo jos manyje tokio įspūdžio, kaip kad dabar. Nors visados, lyg nejaučiomis, giliai-giliai atsidūsėdavau!.. Juk pačios gėlelės tokios skaisčios, tokios nekaltos išrodo, lyg jaunos mėrgaitės, da nepažinusios gyvenimo akutės...

Pluoštelis gėlelių puošia mano stalą, kartu ir visą kambarį. Juk tai pirmos pavasario gėlės ant mano stalelio! Rodos, jos ir kvepia ir puošia sielą, primindamos pirmutinį mano pavasarėlį.

Atmenu, mokinaus. Bet buvo seniau ir ne čia, bet ten toli, toli vakaruose, mieloje. Suvalkijoje, kuri šiandien pavirto griuvėsiais!.. Buvo skaisčius pavasario rytmetis. Iš-pat ryto paukštelių čiulbėsis budino-kėlė iš miego gamtą ir mano sielą!... Koks puikus tada buvo rytmetis!... Atmeni, meilutis skaitytojau, pavasario rytmečius Lietuvoje! Skamba piemenėlių dainos; ten artojėlis niūniuoja monotoniinę rytmečio dainelę... Rytmečio rasa, apdengdama žemę, saulei patekėjus, išrodo apibarstyta įvairiausiai brangumynais — briliantais... Ir taip visas garmoningai sutaisyta, kad pamačius ir pasijutus tos grožės prieglobstyje, esi užavėtas ir, rodos, atgimsti siela. Kada vėl matysime gimtino sodžiaus rytą — nežinia, bet dabar, atsiminus, lyg ko gaila ir nuleki ten mintimi, nepaisydamas nė to, kad stovi nepereinama siena ir saugo visos paskutinės technikos jėgos, kad nė gyva dvasia nepereitų.

Ant mano stalo neužmiršuolytės!... Oi! kiek skaudžių atsiminimų jos manyje kelia!...

Buvo nuostabus rytas!... Pirma jo da nebuvau patyręs tokio rytelio. Toksai rytas yra lyg visos žmogaus esybės įžengimas naujan pasaulin... Įžengimas į tą sriovę, kuri visą žmonijos gyvenimą savaip kraipo. Nuo vieno laimingo ar nelaimingo Gyvenimo Ryto dažnai priklauso visas žmogaus gyvenimas!... Laimingas, atbudęs skaisčiame Rytte, sutiktas paukštelių ir pasveikintas šypsančios gamtos.

Jokis muzikas neįstengs pagauti tos melodijos, joki prigimti talentai, ar technikos vaisiai neįstengs duoti pilnos grožės kopijos!.. Kaip gaila! O mes, rodos, kaip žmonės, juk daug turime kelių, kuriuos praskynė genijai tos šakos. Bet neišrodo da niekas tokio instrumento, tokio orkestro, ir nesugebėjo nukopijuoti gamtos duotąją muziką pavasario rytmetryj...

Mes nujaušti nujaučiame grožę garsų, bet vargu juos suprantame... Paukšteliai prieš audrą, kenkiančią jiems, nečiulbės, o žmogus kartais prieš savo nelaimę būna nepaprastai linksmas...

Sėdžiu sode atsirėmęs į medį ir gėriuosiu rytmečiu.

— Labą rytą! — pertraukė mano svajones skambus balsas. — Ko Tamsta taip žiūri viršun?

Tai buvo Onytė. Atsisėdo šale. Pradėjo kalbėtis. Dažnai aš ją matydavau, žinodavau jos rūpestingumą ir darbštumą... Geriausia mokinos, negu visos kitos jos bendraklėsės. Mat, neužmiršo vargšė, kad tėvai neturtingi ir niekais laiko praleisti negalima.

Įsiziūrėjo abu į šnekučius, paskui užsisvajojavo... ir pajutau, kaip jos akys degina mano veidą, o širdyje kuriasi nežino-

ma ugnelė. Nežinau, kas su manimi tada darėsi. Manau, nereikėjo nė žodžių tai išreikšti. Supratova abu, ką šitas rytas mums žada. Ten, kur yra kas nors tikro, nuoširdaus, visados galima pajaušti, nereikia daug tarties, įtikrinėti. Per daug šventas jausmas, nes lūpos išdziūsta pamanius ką-nors sakyti ir sustoja žodis neišėjęs iš lūpų... neištartas...

Sėdima, tyliva, bet mūsų sielos netyli... Jos dabar kalbas, tarias.

Laikas buvo skirtis. Jai gimnazijon eiti, o man gamas ir jų laipsnius skaitliuoti.

— Meldžiu šitas gėleles, — ištiesė ranką ir padavė ryšelį neužmiršuolyčių. — Atminki, kad aš tavęs jau niekados, o niekados neužmiršiu. Tik meldžiu, gerbti ir išlaikyti pagarboje šiuos žiedelius, nes aš juos pamylėjau šiomet kartu su tavimi ir jie bus amžiniais liudininkais pavasario grožės ir pirmojo gyvenimo ryto. Kol šitos gėlelės vadinsis neužmiršuolytėmis, tol atminki, kad mano širdis su tavimi...

Nuleido galvelę, susigėdo ir pabėgo. Ilgai stovėjau vietoje. Da ausyse skambėjo jos virpantis, kartais pertraukiamas balselis. Lyg rodos jinai jau senai rengėsi man tai pasakyti.

— Jinai — kūdikis! nejaugi gali mylėti! Ir taip giliai! O aš jai ar pasakiau ką?!

— Nieko!...

II.

Jeigu, mielas drauge, stovi prie upės kranto, tai matai, kaip vanduo neša viską, ką tiktai sugriebia: ar šapas, ar putelė, ar baslys — vis-tiek!

Gyvenimas, tai it upė. Kas papuola jo sriovėn, tą jisai neša, neatsiziūrėdamas, ar nori ar ne.

Mes, paveizdan, ar manėme, kad mus šitas metas išblaškys po visą Europą?... Niekuomet!... Bet gyvenimas to nori, štai ir padaro. Nuklojo lavonais jaunųjų brolių Tėvynės laukus, o senųjų tėvelių kapeliai supilti nežinomoj Rytų šelelėje, šale vieškelėlio, kuriuom tūkstančiai benamių išvytų žmonelių keliavo!...

Nepaklysimė grįždami namon, nes kur

mes bėgome, palikome ženklą — kapą supilta šalyje kelio!...

Ir taip, aplaistėme ašarėlėmis net ir tolimą Sibirą!... Kur nukrito gailioji pabėgėlio ašarėlė, išaugo medelis, ar žolelė, ir bus kelrodžiu grįžtant brangion Lietuvon!... Nežinomų žmonių kapai papuošė Rytus ir yra liudininkais pergyvento laiko... Tenai, kur gyveno šeimyna gražiai, linksmi, šiandien nuodėgulių ir griuvėsių krūvos stūkso, o ant jų lekioja juodvarniai... Ar sugrįž kas nors į tą vietą, kurioje gyveno ūkininkas, ar liuosininkas, savo kruvinu prakaitu įsitaisė nuosavų kampelį — grįčutę?!...

Nežinia!...

Jų vaikeliai galvelės padėjo nežinomoj vietoj, gi senieji tėveliai, bebėgdami, rado amžiną atilsį Saulėtekyje!... Rudens saulelė ant laidos slėpdama paskutinius spindulėlius nusileido kartu, kada paskutinį kartą atsikvėpė vargšo krūtinė!...

Nežino tėvas, kur jo mylimas vaikas, nežino motina dukters, nežino mergelė savo mylimojo kapo, nes kad žinotų, kur jos širdies draugas ilsis, nueitų, nors tai būtų toliausiai, paliūdėtų, suramintų save tuomi, kad čia jos meilė palaidota, apverktų, o jai pritardama gamta apsiniauktų gedulio ženklais...

Pirmoji meilė! — kiek tai daug reiškia! Juk nuo jos priguli jaunosios mergelės ateitis, jos laimė ar skausmai, kurių jinai niekam gyvam nepasakys! Perskaudu! Su neužmiršuolytėmis rankoje nueitų, apkaišytų bernelio tamsų kapelį!... Bet... jinai nežino, jinai negirdėjo, kad ten užkastas kartu su kitais iš kito pasviečio, tokiais gal vargdienėliais, kaip ir jisai...

Nežinau ir aš, kas kur yra iš praeities! Tik šitos gėlelės, neužmiršuolytės, šiandien man sukėlė vaizdus...

Ir slenka vaizdas po vaizdai gimdydamas vis naują.

Apskelbta mobilizacija. Žmonės neteko aiškaus proto ir nebežinojo, kas bedaryti, nes vakaruos jau kanuolės griauja!... Bėgo viską palikę, kad išnešus bent gyvybes. Kur toji šmėkla pasiekė — tenai vien griuvėsiai, nuodėguliai... Suardė ne tik žemišką turtą, jinai atėmė ir sielos draugus!... O

tas da skaudžiau, kada nēra su kuo pasidalinti širdies jausmais!...

Ir klaidžiojo tremtuoliai, lyg gyvi numirēliai. Buvome karo lauke, priešo rākosē; vėl buvome be pastogēs ir duonos kāsno, nes buvome skaitomi ne žmonēmīs, ar-

— liudininkēs manosios draugēs — širdies... Jis stovi prie medžio prisispaudēs ir žiūri į nuodēgulus... Nebēra ir to suoelio, ant kurio sūnelis pirmājį Pavasarį sutiko... Nebēra nē tos gyvybēs aplinkui, vien jauti, kad mirtis čia apglēbus savo sparnais ir laukia

PAŠVENTINIMAS KARO LIGONINĖS KAUNE.

Būryje yra: 1. gen. Liutukas; 2. prez. A. Smetona; 3. vysk. Karevičius; 4. ministrų pirmin. Galvanauskas; 5. majoras Merkis; 6. poni Smetonienė; 7. pulk. dr. Šližys; 8. kapit. Tallat. Kelpša; 9. gen. Nastopka, gen. štabo viršininkas; tarp Smetonų stovi St. Šilingas, Valstybės Tarybos pirmininkas.

ba valkatomis!... O vis delto, kad suardē gyvenimus, laimę.

Vėl pavasaris. Žiūriu į neužmiršuolytes, o vaidentuvėje kyla praities atminimai. Sušvinta tėviškēs vaizdas...

Aplinkui viskas sunaikinta, nuodēguliai rūksta tose vietose, kur stovėjo namai.

Einu, dairaus... Lyg nejauku pasidarō netoli tos vietos. Vėl svajonēlēs atskrido ir lyg sapne, nors šaltai, primena man tą pavasarēlį...

Dabar da vēlesnis pavasarēlis, keliems metams prabēgus.

— Tēveli, ko tu verki! — nustebau, pamatēs savo mylimā tėvā toje-pat vietoje, kurioje man buvo duotos neužmiršuolytēs,

tik ištroškus, kad sunaikinti paskutinį gyvybēs apsireiškimą!... Vietoje šnekučio lizdelio tuščia, nes šoviny s nukirto viršūnę medelio, kartu su lizdeliu...

Nebēra nē paukštelių, nesigirdi jų balso, tik augštai lekioja nepaprasti mirties paukščiai — kraugeriai, suodę, kad čionai galēs lig valiai save pasotinti...

Net saulutēs šviesa rodos atsimainius. Žiūriu į tėvo veidą ir man rodos, kad saulutē ant jo balto, raukšlēmīs išvagoto, veido, meta pilką šviesā, nuo ko veidas išrodo, kaip lavono!...

Stoviu prieš tėvā ir tyliu. Būna valandos, kad norint ką sakyti, pritrūksta kvapo. Dabar man su tėveliu reikētų pasikalbėti,

paklausti apie gyvenimą, ar gyva motina, ar sveika ir linksma Onutė — širdies draugė...

— Vaikeli, žinai, kad aš jau elgeta?!... — kone pro verksmus, drebančiu balsu, pasakė tėvas. — Namai sudeginti — tęsė toliau — o visi namiškiai nebežinau kur, nes aš buvau nuvarytas iš tos vietos, o jie užsiliko... — nutraukė ir palenkė žemyn jau pradedančią kur-nekur žilti galvą.

Stoviu prieš tėvą. Jisai ir-gi mąsto. Ką — nežinau. Dairaus. Visur mirtis! Tik štai, vienoje vietoje žiedelis — neužmiršulytės!...

Meilės ženklas!!...

Susipynė mintis; pradėjo atgimti jausmai — meilės jausmai!...

Čia pirmą kartą pamylėjau labiau negu lig toliai mylėjau savo tėvelius. Čia pirmą kartą pajutau turįs tiek jėgų savyje, kad galėjau pasirįžti del meilės, viską padaryti!...

Šiandien ir-gi čia meilė... Meilė vaiko prie tėvo ir tėvo prie vyriausio sūnaus! Bet jinai netokia... Jinai neša savimi ir priedermės pareigą. Bet ši meilė tikresnė, — tikriausia, nes niekas negali taip mylėti, kaip tėvai savo vaikus!

Mudu čia dabar abu esava. Tu, tėveli, ir-gi nelaimingas, nes netekai mylimo lizdelio, bet aš da nelaimingesnis, nes ir mano gyvenimas jau suardytas!...

Dingo pavasarėlis, dingo viskas!...

Šita vieta brangi man, nes čia aš pradėjau gyventi nauju gyvenimu, tu-gi žengi į naują elgetos gyvenimą, kokio da ligšiol nebe pažinai!...

Neradome kalbos linksminančios... Jisai pasakė neisias toli iš čia, nes čia jo gimtinė, ir jis, kaip paukštelis, grįš nors ant griuvėsių!... Pasakys motulei, sesutėms, jeigu ras gyvas, kad aš bėgu į Rytus. Kad važiuosiu nežinomais keliais į naujas likimo sąlygas... kad mane, kaip ir jį, gyvenimas paėmė sukurin ir neša, kur jis nori neduodamas pačiam nė apgalvoti!...

Pradėjo lynoti. Atsisveikinau su tėvu. Gavau palaiminimą nežinomon kelionėn... Apsiverkėva. Juk gal paskutinį kartą susilieja tėvo ir sūnaus lūpos į vieną bendrą

saldų pasibučiavimą?!... Gal daugiau nebesimatysiva!...

Atgimė naujos meilės sriovė, tokia tikra! žinai, kad tėvo širdis neapgaus, mylės ir melsis už mylimą vaiką!...

Toj pačioje vietoje teko patirti dvi meilės srovi plaukianti iš tyros širdies!...

— Vaikeli, neužmirški manęs, aš tavę mylėsiu. Juk tu vyriausis mano sūnus!... — nutraukė.

Ir vėl aš atsiskirdamas jam nepasakiau nieko...

Nieko!...

Nulydėjo jo akys mane ir tarsi laimino, laimino... Sugriovė kanuolės, sutarškė šautuvai. Vėliaus buvo girdėt duslus dejavimas!...

Lietus pradėjo smarkiau lyti, gamta apsiniaukė ir šiaurvakarių vėjas smarkiai pradėjo pūsti, nešdamas savimi debesį dūmų...

III.

Jau antri meteliai, kaip atsiskyriau su brangiomis man vietomis. Gyvenimo banga nunešė mane toli-toli nuo tėvynės.

Vėl įkniubau į knygą. Aplinkui vis svietimi žmonės. Niekam negali būt atvirus, nes stengias išnaudoti...

Matau daug jaunimo, moksleiviai, ar mokiniai. Susitinku ir jaunų lietuvaičių, bet kaip tik iš akių ir iš minčių. Antri meteliai neturiu žinėlės iš savo giminės!... O tai sunku! Būdavo kartais ir užmiršti, nebeatsimeni, bet kartais prisimena Lietuva ir pradeda praeities vaizdai vienas po kito kelties, vesti Tėvynėn...

Pavasaris aušta. Atgimsta gamta, o su ja visas prigimimas... Vakar įgijau pluoštelį žolynų, oi tokių mėlynų, žaliais lapeliais... Taip gaivina mano, jau taip išvargintą krūtinę!...

Brangūs man tie žolynai, nes čia slepias paslaptis... Skaudu, skaudu!

Akys temsta atsiminus, kad tos mano meilės abu apsireiškimu jau vargu begriš!... Jinai pasinėrė gyvenimo bangosna, užmiršo viską, ką sakė; pasidavė gyvenimui visa... Jau jinai nebetokia... Stengias užslopinti tą, kas veržte-veržiasi iš širdies... Iš žydinčios

gėlelės liko vien tik žymė to, kas buvo augščiausia — liko žymė pirmosios meilės... Jinai man mirus. Bet tas jaunystės dienų susitikimas, tas pavasario rytas, bus papuošimu mano širdies ir dabins mano sielą...

O gal aš klystu, gal man tik taip rodos, kad jinai nutolus nuo manęs!... Jos akys irgi gilios, slaptingos pasidarė... Mačiau jos akis ir jaučiau, kad jose jau nespindi pavasarėlis, bet daug kentėjusio žmogaus sielos atspindis!

Gal da sugrįš ir mūsų gyvenimo pirmasai pavasarėlis: suplasnos meilė da labiau, da prakilniau...

Ne!!!

Tai negalima... Jos jaunutis paveikslas mano širdyje negalėtų būti sutaikintas su dabartine jos skausminga išvaizda...

Perdaug jinai kentėjus ir kenčia!.. Kita meilė, tėvo meilė, neapgaulinga... Bet kur jinai?!... kur mieli tėveliai?!... Gal jau kryželis pastatytas ant jų kapo, liudija, kad čia palaidota širdis, kuri mylėjo neapgaulingai!

Žiūriū į šiuos žolynėlius ir jie man sako, kad sugrįš viskas, ką sutikai savo gyvenime brangaus. Sugrįžsi į savo šalelę — ten dirbsi kartu su kitais, brangiosios tėvynės labui. Ten kelsis Nauja Lietuva! su ja visi vargšai atsikvėps liuosiau, o kartu ir tu savo tėvelių akyvaizdoje glausies prie mylimosios krūtinės!... Vėl sužydės tau neužmiršuolytės ir vėl tu būsi laimingas, kaip kad pirmame pavasario rytelyje...

Jos ant mano stalo yra liudininkės, kad yra ant svieto dvi sieli, dvi krūtinės, kuriose plaka širdys, manęs neužmirštančios...

* * *

Nors aplinkui gyvenimas verda, kunkuliuoja, viskas krūvon maišos... tūkstančiai krinta šalia manęs... Ir manę gyvenimo vilnys mēto į visas puses, bet aš nebijau, nes savo valtelėje sėdėdamas iriuos pirmyn padedamas dviejų mano irklų, kurie padės man dasigauti kranto!...

“Vytį” Puošime.

Laikraščio leidimas labai pabrango. Da prieš Kalėdas “Vyčio” spausdinimo popieros svaras kainavo 9 centus, dabar jau mokame 17 cen., o sekančiam numeriui jau mokėsime 21 centą. Ir vis da kyla. Tai tik vienas faktas, kurį čia nurodėme. Brangsta ir kiti su laikraščiu surišti dalykai.

Be kuopų paramos “Vyčio” puošti Lietuvos iliustracijomis negalėtume. Gi iliustracijų dabar turime daug. Kai-kas da nesugeba įsivaizduoti, da, lyg “neviernas Tamošius”, nenori tikėti, kad Lietuva turi rimtą valdžią, puikią kariuomenę, vaizdingą gamtą. Tomis iliustracijomis, tomis gyvomis daiktų kopijomis, norėtume vienu patenkinti tautinį jausmą, o “nevierniems Tamošiams” atidaryti užsimerkusias akis ir atkreipti dėmesį.

Atsikreipėme laiškais į didesnius kuopas paramos. Ir mūsų džiaugsmui, kuopos mūsų balso išklaušė. Pirmutinė atsiliepė Liet. Vyčių 100-ji kuopa Amsterdam, N. Y. Ji prisiuntė 15-kos dolerių auką papuošti vieną “Vyties” numerį. Jos auka apmokėsime “Vyties” 9-jo num. papuošimą Lietuvos iliustracijomis.

Kuri kuopa bus sekanti?

“Vyčio” redakcija.

Jei kiekvienas Vytis užrašytų “Vytį” kam-nors savo artimiausių Lietuvoje, tada “Vyčio” skaitytojų būtų ir Lietuvoje, kiek ir čia jų yra. Tuo būdu išplėstume spaudą, suteiktume artimiems dovaną ir paremtume savo organą.

Ibis.

KUNIGAS.

(Mūsų Gadynės Vaizdeliai.)

(Tąsa iš No. 3 (76)).

II KURSAS.

“Joniukas klieriku.”

Mokinosi, tai mokinosi (o kas-gi jau iš mūsų šiandien nemokytas?). Laikė kvotimus, tai laikė, bet ar daug buvo galima Joniukui atsinešti į seminariją to mokslo, be kurio gyvenant sunku sutartinai su visuomene dirbti, — pamatysime ateity, — gi tuo tarpu praversime kiek ryškiau seminarijos vartus, kad pažinus arčiau auklėtinių gyvenimą.

Vakacijos! Kaip-gi maloniai skamba mokinio ausyse tas žodelis! Turime vienok su širdgėla prisipažinti, kad, abelnai, visi malonūs žodžiai, aidai, laikai taip neįjunta mai greit pračina, kaip kokis saldus-saldus sapnas, priešingai-gi, vargas, skausmai, skurdas — ilgam įsekerioja žmogaus kūne ir dvasioje. Aišku, kad ir mūsų gerajam Joneliui vakacijų dienos praslinko saulėtos dienos debesėliu. Tiesa, jis gal ir daugiau buvo užimtas mintimi dėl savo ateities būvio, bet vis-gi neperdaugiausia laiko jam teko kvėpuoti saldžiu kvapsniu Lietuvos žaliuojančių laukų. Skirstėsi paukščiai, ką tai tarpusavy tarėsi, skirstėsi jau ir mokiniai su savo draugais, rankiodami užrašus ir knygas, mokyklosna besirengdami.

Po Žolinės ir Joniukas atvyko Kaunan, kur laukė jo darbas, būdo lavinimas, kantrybės mankštinimas, prie kunigystės idealo rengimasis.

Tiesa, jis ir Mintaujoje besimokindamas turėjo daug draugų; gyveno, kaip minėjau, bendrabuty, bet seminarijos internatas buvo tuo atžvilgiu ir erdvesnis ir gausingesnis, todėl, žinoma, nejauku buvo pradžioje, apsigyvenus po penkis ir daugiau viena-

me kambaryje, kur rado, jau iš pavasario paskirtą, prepozitą (perdėtinį), kol kits-kitą pažino — apsiprato.

Dvi-tris dienas da jis galėjo išeiti miestan, kad supirkus reikalingiausių mažmozius, k. a. muilo, praustuvą, šluotą, bonkute tepylo batams, porą žvakučių, bet tariamoji “liuosybė”... vieną gražią dieną liko viešai paskelbta nebeegzistuojančia...

Šiek-tiek sutvarkius kambariuką: suradus kedę, staliuką, apgriuvusią lovą ir suolelį praustuvui pasistatyti, jis pamatė ant zokristijos durų prisegta rekolekčių dienotvarkę, kurią jau keliolika “naujokų”, apspitę iš visų pusių, skaitė su įdomumu. Žinonojo kiekvienas atvykusių, kad pirm negu prasidės pamokos, čia būtinai turi tris dienas atidėti mistingos kontempliacijos darbui, kurs galutinai turi parodyti “naujokui” naujos būties kelią.

Rekolekčių dienotvarkė taip maž-daug skambėjo:

- 5 v. ryto — keltis;
- 5½—6¼ rytmetinės maldos, meditacija;
- 6¼—6¾ meditacijos atkartojimas;
- 6¾—7¼ šv. Mišios;
- 7¼—9½ pusryčiai;
- 9½—10 dvasinis skaitymas;
- 10—10½ poilsis;
- 10½—11 antra meditacija;
- 11—11¾ meditacijos atkartojimas;
- 11¾—12½ dvasinis skaitymas;
- 12½—12¾ sąžinės sąskaita, rengimasis prie išpažinties;
- 1—2 — pietūs ir poilsis;
- 2—3 — pasivaikščiojimas ir šv. Rožančiaus kalbėjimas;
- 3—3½ — dvasinis skaitymas;
- 3½—4 — liuosas laikas;
- 4—4½ — meditacija;
- 4½—5¼ meditacijos atkartojimas;

5¼—5¾ — sąžinės sąskaita—rengimas
prie išpažinties;

6½— vakarienė;

8-se — vakarinės maldos; konferencija;

9¾—10 — dvasinis skaitymas;

10-je poilsis....

ir tą pačią tvarką rytojui išskaitė tik trečią dieną. Nuo 4—6½, t. y., vakarienei, laikas paskirtas išpažinties atlikimui: pirmokams — iš viso gyvenimo, o kitiems — už visą vakacijos metą.

— Dievulėli tu mano! ar-gi suskubsiu viską taip punktualiai atlikti, manė sau Joniukas balsą garsiai pakėlęs, bet, šalip stovįs, jau nebe pirmus metus gyvenęs, su juoda jupele auklėtinis, matydamas tokį naivingą išgastį, lyg norėdamas ką-tai pranašingo paskelbti, pridėjo: — Jums, tur būt, nė nesisapnuoja, kad rekolekčių metu ir kalbėtis garsiai negalima nė vienam, nes tai yra "ttrictum silentium...., bet"... jis nedaskė, ką tas "bet" reiškė — "naujokams" tai pasiliko "misterium temporaneum..." (laikinoji paslaptis).

Nekantravimu ir nemažesniu žingeidumu beskaitliuojamos pirštais dienos valandos prabėgo be didesnių įspūdžių; kur-nėkur da švaistėsi koridoriuose juodos, atsagstytos, nelyginant gerokai pagyvenusių klebonų, jupele; vienur-kitur pokštelėdavo nervingai durys; kartais įlisdavo ir Joniuko kambarėlin neprašytas, niekad nematytas svečias: pavartydavo šiplėdėlę, kitą apversdavo su visomis knygomis aslon, kit's koki suolelį išsinešindavo, kaž-kuriuo koridoriumį bei kažin-kurin kambarėlin, eidami "mandagumo?!" pareigas taip rimtu veidu, tokiu persitikrinimu savasties pagrindinių dėsnių, kad ir Sokratas būtų galėjęs šyptėrėti, matydamas visame-kame "pažangą, kultūrą, gerus pavyzdžius, artimo meilę", — bet šiaip-jau, sakau, nieko ypatingo nebuvo atsitikę, nes kalbantieji mažmožiai — gyvas ir nuoseklus simptomas, periodiškai visus lankęs, kad stačiai jį niekas blogu ir nesuskumba paskaityti, o čia-vėl — drąsos stoka, lyg nesmagu-negražu, lyg nesinori asmens "didybės teisių" mindžioti...

Neilgai trukus vakarienės ir pėdsakų neliko; tiesa, ji buvo nebe toki, koki prieš

dvi dieni, t. y., to babilioniško klegėsio nebesijautė, nes visą laiką vienas senesnių klierikų skaitė gyvenimą tos dienos kokiotai šventojo; prieš pradėsiant dėkojimo maldą, tas-pats lektorius (skaitytojas) da suminėjo keletą pavardžių, prie kiekvienos pridurdamas lotynų kalba naujokams nesuprastinas hipotezes, gi už poros minučių jau visi susirinko į koplytėlę kalbėti "Angelas Dievo".

Aštuonicse lygiai suskambėjo varpelis: poromis, krūvomis ir pavieniui traukė visi į didžiąją Auditoriją, kurioje jau sėdėjo keletas seminarijos perdėtinių su rektoriumi, nes jau arti buvo rekolekčių pradžia.

Seminarijos kapelionui užintonavus "Veni Creator..." auditorija sugaudė išsyk nedrąsiai-dūsliai, bet juo tolyn, juo garsesniu-sutartinesniu aidu, kurs protarpiais kilo augštyn, tai vėl baigėsi nužemintos maldos garsais: "vitemus omne noxium..."

Keletas minučių ir jau beskaitas vienas profesorių konferenciją apie seminarijos uždavinį mokslo žvilgsniu. Suprantama, kitą vakarą buvo kalbama apie ypatingą seminarijos auklėjimą susispietusio jaunimo Kristaus mokslo apaštalavimui; trečią dieną — apie Kristaus bažnyčios reikšmę žmonių gyvenime; ketvirtą — apie dorą bei savęs atsizadėjimą... Po konferencijos da keletą minučių prokarčiais kalbamos buvo vakarinės maldos, o po to skirstėsi visi tyliai poilsiui, nes rytojus buvo jau permatomai neperpatogiausis.

Nedriščiau spėlioti, kad visi tinkamai užsilaikė, arba, kad visiems toki pradžia būtų palikusi malonų įspūdį, bet už savo Joniuką... galvą guldaui, nes jis jau akyvai matė besivystančius, doroje sieloje auklėtus, užmanymus-svajones.

Rytojaus sulaukus, visas erdvusis seminarijos ruimas varpelio balsu buvo prikelintas penkiose ryto..

Daugumai da tebeskaudėjo šonai, gerokai kelionės metu patrankyti, todėl (o ypač senesnieji) nelabai rūpestingai rengėsi iš guolių, ne be to, kad excitatoriui (kėlikui), kurs nebūtų lepterėjęs taip skanų žodelį, kaip seilę, kuri rytmety burnoje "pa-

peru alsuoja..." Vartykis nesivartęs, bet kel-
tis ir nenoromis visiems prisėjo.

Į dešimtį minučių apsirėdžius; išpylus
vandenį iš praustuvo; porą kartų brūkšte-
lėjus šepėčiu aslą; pravėrus langą, kad nors
dieną "nesugaruoti", kaip bematant susirin-
ko visi kieme, kad atsigavus tyrame ore.

Pusiau šešių vėl varpelis tris-syk su-
gaudė: laikas, mat, kalbėti rytmetines; pus-
valandį, klūpant, medituoti, o paskui — vėl
medituoti savo kambarėliuose, gi po to —
šv. Mišių klausyti ir tt. ir tt., žodžiu, atlikti
visos dienos programą tąja tvarka, kurią
mes skaitėme, pamatę ant zokristijos durų.

Šiandien ir rytoj tas pats, o poryt ir-gi
taip-pat... nė pusė žodžio garsiau negalima
su niekuo prasitarti; nuo 5½ ryto iki 9½
vakaro vaikščioti iš kambarėlio į auditori-
ją, iš auditorijos kambarėlin; klausytis me-
ditacijos apie dangų, konferencijos — apie
kunigystės sakramento prakilnybę; dvasinio
skaitymo — apie artymo meilę bei jam pa-
siaukavimą, o kitais pusvalandžių protar-
piais: apie pragarą, apie Judos išdavimą,
apie ciniškąjį materializmą kunigų gyve-
nime..., — ne, brolyčiai, čia jau juokai sa-
vaimė išnyksta, galvoje sukasi girdėtų pa-
vyzdžių paveikslai; ausyse, daugiausia nuo
fiziško nuovargio — spiegia-ūžia; vidu-
je... pasidaro neišbrendamas chaosas, nors,
viską pametęs, bėgk tamsią nakčią kur į
laukus, miškus, ežeran, ar kokion panašion
lindynėn!

Kad panašios mintys ne vieną taip pa-
gauna ir neša, nelyginant upės sraunumo va-
ga, tai gyvenimo knyga užrašo, bet ar vi-
siems ji gera, nuosekli — sunku sutikti...
"Laimingi", žinoma, tie, kurių ir "baisiau-
sios audros" neišjudina it šimtamečių ažuolų:
gal būt, tik tol ir tiek į juos tepadaro
įspūdžio, kad nubunda..., bet tuč-tuojaus at-
remia galvą ir kelius į suolą, blyksteri bal-
zganotomis akimis aplinkui, ir... vėl kone
knarkia — putoja.

Kiekvienas "pagyvenusių" su tuo apsi-
pranta gerokai, bet "naujokui"... tai sta-
čiai pasirodo kokiuo-tai Gordijaus mazgu:
— Kaip-tai?... juk visiems, rodosi, turėtų
rūpėti netolima ateitis — kunigystė, o čia,
lyg tyčia — knarkia sau, kaip meška guo-

lyje!... Et, brolyčiai, juk ne šventieji puo-
dus lipdo, ko-jau čia taip rūstauti: pagy-
vensi tu pats — negeresniu būsi, atsako ne-
ramiam naujokui šalip sėdintieji akimis.

— Dievuliau, tu Dievuliau! Mat, kur
jie išmoksta miegoti: vadinasi, nuo semina-
rijos suolo iki klausyklos, sakyklos, mokyk-
lai... cit-cit!... yra viena "slaptinga" vietelė,
kur ir ištisomis naktimis nemiegama jų"...

Atspėkit patys.

(Bus daugiau).

J. S. Tautilas.

SUGRĮŽO.

UŠRA rytuose blanko, nyko;
mėlynas dangus darėsi švie-
senis, aiškesnis. Tamsa retė-
jo, bėgo, slėpėsi didelio surū-
kusio miesto užkampiuose.

Raudonas, tartum, krauju
apsiliejęs mėnulis, ramiai slinko vakarop ir
slėpėsi už augštų miesto mūrų.

Gatvėse pasigirdo ratų tarškėsis ir žmo-
nių žingsnių čiuzėjimas.

Nors jau gegužės mėnuo, tečiau visa
gamta da apmirusi.

Laukuose nesigirdi skambių paukščių
balsų, nė gegutė nekukuoja, nė sidabrinė
rasa nesuvilgo kojų. O be to lietuvio siela
nerimsta, ji trokšta to gaivinančio peno,
kaip gėlė raso. Ji geidžia skristi ten, iš
kur atskrido; kur paukščiai giesta, gegutė
kukuoja ir sidabrinė rasa kojas nuplauja!

Saulė sužibo pro mūrų tarpus. Šim-
tai dirbtuvių įvairiais balsais surėkė. Juo-
di dirbtuvių dūmai, kaip debesiu, apsiautė
miesto padangę, net saulę užtemdė. Žmo-
nių, kaip bičių, prisklido pilnos gatvės. Iš-
bliškę, neramūs, liūdni, skubino, skubino,
bėgo prie sunkaus dienos darbo.

Štai vėl surėkė dirbtuvės; sučerškė, su-
cypė mašinos: pradėjo dirbti.

Antanas pakilo nuo lango, užsidėjęs
kepurę išėjo atidaryti drapanų krautuve,
kurią prieš porą metų įsisteigė.

Atidareš krautuve, pasiēmē rytmetinį anglų laikraštį; pervertęs visą kraštą iki kraštui, nieko užindomuojančio nepastebėjo. "A! vakarykščios žinios" ir guviai suglamžęs laikraštį numetė gurban. Rankas sunėręs, ėmė vaikščioti po krautuve šen ir ten. Ant jo krūtinės žibčiojo auksinis laikrodėlio retežėlis, o žvalių akių žvilgsniai vėrė kiekvieno praeivio domę, o ypatingai jaunų merginų, nes Antanas buvo gražus vyras. Prieto-gi da jį augščiau kėlė jo vaizba ir turtas. Daug merginų, jį pamatę, neiškęsdavo neįėję į jo krautuve, nors pirkti nieko nereikėjo. Eidavo vien dėl to, kad gavus progos pasikalbėti, susipažinti.

Bet Antanas buvo rimtas ir ištvermingas. Nors prie jo merginos, kaip plaštakės prie šviesos, puolė, tečiau jis nė vienai savo meilės nežadėjo ir vesti neketino. Jo širdyje slėpėsi visai kas kitas. Jis laukė tos dienos, kuomet bus galima grįšt tėvynėn — Lietuvon, nes ten, po šiaudiniu, surūkusiui stogu, buvo gimęs ir augęs. Ir ten da jaunąs būdamas pažino jauną gražią mėlynakę lietuvaitę, kurią labai mylėjo.

Antanas, tūlų gyvenimo aplinkybių prispirtas, apleido tėvynę, atkeliavo Amerikon. Keliaudamas manė ir Katrę atsiimti, tečiau negalėjo. Europoj užsiplieskė karas, sužė armos, sudrebėjo žemė; saulė, mėnuo ir žvaigždės dūmuose pasislėpė; kraujas ir ašaros paplūdo.

Baisus buvo karas!

Antano širdis liūdo ir paskutinis vilties spindulėlis matyti Katrę — pranyko.

Per visus karo metus niekas jo linksmo nematė. Jis visuomet vengdavo triukšmingesnių pasilinksminimų ir tų draugų, kurie mėgdavo vien tik pasilinksminimus ir tuščias kalbas. Nekartą atsitikdavo, kad jo draugai užklausdavo, kame liūdėsio priežastis? Tada Antanas akis žemėn nuleisdavo ir lyg norėdamas išreikšti, kad jis yra linksmas, truputį nusišypsodavo, tečiau širdis pasilikdavo liūdna.

Taip bėgo mėnesiai už mėnesių, metai už metų ir jis nė kiek nesimainė. Niekas negalėjo suprasti nė nujausti jo liūdnumo priežasties, kaip tik vienas Jonas—jo geriausias draugas. Juodu visas paslaptis ir širdies

jausmus kits kitam išreikšdavo; nieko kits nuo kito neslėpdavo..

Karas vis-gi galų-gale apsisistojo. Ramybės angelas trimitu pranešė taiką ir meilę pasaulio žmonėms; jo virpantis balsas pasiekė ir Antano širdį. Jis pajautė kokį tai lengvą, lengvą širdies plakimą. Bet štai vėl jis girdi lyg kas patylomis sako: "Kas, kad karas pasibaigė, bet kas žino, gal Katrės jau nebėra, gal karo slibinas jai gyvybę išplėšė?"

— Nelaimingas būčiau, jei ji būtų žuvusi. Nėkuomet mano gyvenimo skaisči saulė neapšviestų ir niekas širdies sielvartų nenuramytų! O ne! ji gyva... Ji laukia manęs pargrįžtant... Ji da tebemyli mane; da jos karšta širdis neatšalo!... Jaučiu — ji gyva!...

Tuo tarpu suskambėjo telefonas. Priėjo. Jo draugas Jonas kviečia jį eitų pažiūrėti tragedijos "Keistutis", kurią vytiškai vaidins dideliame miesto teatre.

Susitarė ir išėjo.

Antanas domiai tēmyjo kiekvieną aktorijų judėjimą. Veikalas vaizdino keturiolikto šimtmečio įvykius Lietuvoje. Antanas mato, kaip Keistutis ant balto žirgo joja ir kardą iškėlęs veda žemaičius tėvynės gintų. Mato, kaip jie kovą laimėję linksmi, dainuodami grįžta namo. Paskui mato, kaip tarpe lietuvių kyla vaidai, nesutikimai, o priešai tuomi naudojami. Mato, kaip juodi, galvoti debesiai renkasi ant Lietuvos padangės, o priešai, kaip žalčiai, tik slankioja pašaliais ir leidžia gylius Lietuvos kūnan. O lietuviams jau ir laisvė temsta, nyksta... Štai vienas žaltys, pasivadinęs prieteliu, prisiartina prie Lietuvos ir įleidžia nuodų jos širdin... Lietuva apmiršta!...

Nutilo skardūs trimitų balsai ir žirgai jau nebežvengia, nes nėra kam jų balnoti. Galingo lietuvio rankos jau surakintos ir burna uždaryta. Jis visų niekinamas, šidijamas kantriai dantis sukandęs kenčia ir neša užmestą jungą. Antano vaidentuvė da toliau siekia: jis mato, kaip žaibas blyksterėjo ten toli, toli, tamsioj Lietuvos padangėj, bet perkūnijos da negirdėti... Tik, ūmai, netikėtai, visu smarkumu žaibai suvarstė juodus debesius!... Kryžium sužaubavo, trenkė perkūnas, žemė sudrebėjo...

Tai ne perkūnas trenkė... tai lietuvius metė žemėn savo jungą ir sušuko: Šalin, visi kraugeriai ir dvasios slogytojai!... Prie ginklo, broliai! Pasiliuosokime nuo amžinų kraugerių! Išvykime rusus, lenkus ir vokiečius iš mūsų tėvynės, lai eina jie ten, iš kur atėjo!

Antanas nori apsikabinti Katrę, bet ji, kaip stirna, drykt ir nubėgusi toliau pasislėpė už didelio gėlių krūmo. Antanas, nepastebėjęs, kur pasislėpė, eina ieškoti, o ji, priselinus ant pirštų galų capt jam už kaklo ir laiko. Antanas atsigręžė — žiūri Katrę laiko rankoje didelį, didelį pinavijos žiedą

PREZ. A. SMETONA SVEIKINASI SU PUIK. ROBINSON.

Kiti būryje: 1. kun. J. Žilius; 2. M. Yčas; 3. Čiurlionis, prezidento sekretorius; 4. prez. Smetona; 5. pulk. Robinson; 6. gen. S. Zukauskas.

Vėl suskambėjo trimitų balsai; sužvin-go pabalnoti žirgai...

Pasibaigė vaidinimas, visi žmonės būriais pasklido plačiose miesto gatvėse.

Miesto laikrodis išmušė dvyliką valandą nakties.

Antanas jau sėdėjo savo kambaryje giliai, giliai užsimastęs. Jis mąstė apie Katrę. Ir štai nuvargęs atsilošė prie minkšto kėdės atlošo ir saldžiai užmigo...

Štai jis mato Katrę, kaip ji viena gražiame gėlių darželyje sėdi ir dainelę niūniuoja. Jis patylomis priselina ir užima jai akis, klausdamas: kas? Katrė atspėja jo vardą ir vadina šale sėstis.

Susėdo ir ėmė dainuoti. Katrė susijuo-kė žiūrėdama į Antaną, kaip jis mėgina su-derinti balsą.

— Na, ir supainiojai dainą, o taip puikiai ėjo!

— Užteks dainuoti, norėčiau taip ką nors pasikalbėti.

ir jau rengiasi segti prie krūtinės; jis grie-bia ją į glėbį ir nubunda. Akis atvėręs ap-sidairė aplinkui. — Nieko nėra, visur ramu, tylu. Laikrodis išmušė antrą valandą. An-tanas galvą palingavęs tarė: — Tai tik sap-nas! Pakilo ir nuėjo gultų.

Prabėgo keletas mėnesių, Antanas su-laukė laiško iš Lietuvos, kurį perskaitęs su-žinojo, kad Katrė da gyva. Labai nudžiu-go ir jautė širdyje kokį tai nepaprastą džiaugsmą. Jam rodėsi, kad ir saulė jaučia jo širdies linksmybę, nes ir ji tą dieną links-mai šyptelėjo.

Už keletos dienų Antanas pardavė krau-tuvę ir pradėjo rengtis Lietuvon. Kai-kurie jo draugai stengėsi įvairiais būdais atkal-binėti jį nuo to užmanymo. Tečiau veltui.

Atsisveikinęs su visais draugais ir ben-draminčiais, kurie jį gražiai išleido, Anta-nas išvažiavo New-Yorkan, kur tą pačią die-ną turėjo sėsti laivan. Jonas ir-gi kartu važiavo-lydėjo Antaną.

Priėję prie jūrių, pamatė prielaukoj stovintį didelį, milžinišką laivą.

Čia Antanas pamatė, kad ne jis vienas grįžta tėvynėn, bet daugybė įvairių tautų žmonių, kurių tarpe pastebėjo ir lietuvių. Jam linksma, ramu pasidarė.

Vėl sukriokė laivas, bet Antanas da vis su Jonu kalbėjosi. Jis prižadėjo Jono nepamiršti, šelpti moksle ir Lietuvoje gyvenant. Pagaliaus, atsisveikinę, persiskyrė. Antanas nuėjo laivan, o Jonas liko vienas ant kranto. Kaip lapas nuo medžio atplėštas ir vėjo nuneštas, taip ir jis jautėsi pasilikęs vienas. Jis ir-gi troško grįžti tėvynėn pas savus, bet, dėja, da negalėjo, kadangi savo tikslo da buvo neatsiekęs.

Laivas sukriokė tretį kartą ir juodi dūmai ėmė kamuoliais verstis iš kamino. Laivas sujudėjo ir pamaži ėmė plaukti. Keleiviai skareles, vėlukus iškėlę mojo ir sakė: sudiev! sudiev! O jiems taip-pat atsakinėjo ant kranto stovinti žmonės.

Antanas ir-gi, iškėlęs Lietuvos ir Amerikos vėlukus, žiūrėdamas į Joną, mojo.

Iš didžiulio, milžiniško laivo teliko tik menkas, palšas taškelis dunksantis toli, toli jūrėje.

Jonas da ilgai stovėjo ant kranto ir akis įbėdęs tolin — mąstė.

— Sudiev, drauge! Laimingos kloties pasiekti Tėvynę ir atrasti džiaugsmą!

Besileidžianti saulė gausiais spinduliais plačiai nušvietė jūrę ir didmieščio mūrus.

— Iš Centro Raštinės. —

Ir Sau Padirbėkime.

Stovint arčiau organizacijos ir tėmyjant į jos veikimą, pastebi, kad Vyčiai, triūsdami del įvairių įvairiausių reikalų užmiršta apie savo organizacijos reikalus.

Tiesa, nūnai gyvename laiką, kuriame vyksta daug permainų. Kiek Amerikos lietuviai darbais gelbi Lietuvai žengiant jai į Laisvę, Vyčiai uoliai prie tų darbų dedasi. Jeigu imsime pavyzdį, kad ir, sakysime, pardavinėjime Lietuvos Laisvės Paskolos Bonų, tai matysime, kad čia uoliausia triūsia Vyčiai. Vyčiai pildo pareigas link Tėvynės Lietuvos, užtai daro gerą darbą.

Be politinių reikalų rėmimo, patėmyji rengiant prakilnius vakarus, kur vaidinami gražūs veikalai. Tuosna vakaruosna Vyčiai sutraukia gausingą publiką. Programais ją patenkina. Ir susilaukus gausios publikos Vyčiams už triūsą apsimoka; pelną skaito dešimtimis dolerių, dažnai ir šimtais. Dėja, kad ir čia Vyčiai save užmiršta. Nesu pastebėjęs, kad Vyčių kuopa būtų kada nors viešai agitavus už "Vyčių".

Klauskime, gerbiamieji, savęs, ar daug turime tokių vakarų, kur būtime partraukę nors kelioliką "Vyčio" egz. ir paskleidę savo kolonijose? Atsakytume—ne. Mes garsinamės ir džiaugiamės, kad nuo vakarų lieka pelno, kad tą pelną arba jo pusę skiriame įvairiems tikslams.

Jei mes skiriame šimtus dolerių įvairiems tikslams, tai "Vyčiui" bent suraskime naujų skaitytojų. Tuomet būtų didelė nauda ir mums. Mūsų tikslas yra šviestis, lavintis, platinti spaudą — laikraščius. Pora metų praėjo kaip Vyčiai išsijuosę spaudos savaitėje platino laikraščius. Gerb. Vyčiai, turime organą "Vyčių", kuris tenkina jaunimo troškimus. Dabar be gražios literatūros dedama gražių Lietuvos iliustracijų. Tad gi siūlinkime jį visiems užsirašyti

Vyčių kuopoms reikėtų pasiskirti "Vyčio" savaitę, pereiti per grįčias renkant prenumeratas. Pasekmės būtų geros. Lai šiam darbui pasišvenčia 25 asmenys, lai gausna jie po 4-turias prenumeratas, štai ir šimtas naujų skaitytojų! Tą gali padaryti kiekvienos kuopos nariai. Pabrangus popierai

ir spaudos darbams, "Vytiš" negalēs verstis vien tik narių mokestimis. Į tai reikėtų kreipti domę kiekvienam nariui.

Taip-pat reikėtų dauginti kuopoms narių skaičių.

Skaityti organizacijos narių skaičių apie keturius tūkstančius, tai per mažai. Amerikoje lietuvių katalikų jaunimo yra daug. Vyčių organizacijai vertėtų skaityti narius dešimtimis tūkstančių.

Mokinių vakacijos artinasi. Moksleiviai pasklis po įvairias kolonijas, lankysis Vyčių susirinkimuose. Kuopos nepraleiskite progos jų neišnaudoję. Moksleiviai niekada neatsisakys Vyčiams patarnauti. Jau iš Valparaiso daug moksleivių išvažiavo. Kai kurie net Rytines Valstijas pasiekė. Mat, trokšta matyti Liet. Vyčių aštuntąjį Seimą, tai iš anksto pasileido Seimo link.

Liet. Vyčių Centras įgaliojo moksl.: Petrą Šesnųlį ir Jokūbą Šliką organizuoti Vyčių kuopas ir rinkti prenumeratas "Vyčiui". Prašome Vyčių juos remti. Juodu lankysis apie New Yorką ir Bostoną.

LIETUVOS VYČIŲ CENTRO RAŠTININKO FINANSŲ ATSKAITA UŽ GEGUZĖS MĖNESĮ, 1920 M.

(Organo Fondas)

Suma iš bal. mėnesio 1920 m.	\$4,566.76
A. Petruliūtė (už prenumeratą į Lietuvą)	\$ 3.00
Kun. J. M. Kazėnas (už "Vytiš" kompletą)	3.27
A. Z. Visminas (už "Vyčio" kompletą)	3.00
82 kp. Gary, Ind.	41.00
St. Evanauskas (už konst.)	.10
4 kp. Chicago, Ill.	54.00
A. Jasinskiūtė (auka)	1.00
A. Linkus (už "Vyčio" kompletą ir pren. į Lietuvą)	6.00
J. K. Miliauskas (už pren.)	4.00
J. Z. Miliauskas (už pren.)	2.00
A. Aleksis (už atskirus "Vyčio" numerius)	1.00
27 kp. Norwood, Mass.	9.50
33 kp. Montreal, Canada	9.00
103 kp. Providence, R. I.	18.00

48 kp. Springfield, Ill.	1.20
7 kp. Waterbury, Conn.	67.00
16 kp. Chicago, Ill. (už klišes)	10.00
V. Rusilas (už pav. No.)	4.88
93 kp. Rochester, N. Y.	1.00
102 kp. Detroit, Mich.	2.00
14 kp. Cicero, Ill.	1.00
J. Paulauskas (už pren. į Liet.)	3.00
Dr. J. J. Bielskis (už prenumeratą į Lietuvą)	3.00
J. Žilinskas (pren. į Liet.)	3.00
F. Kibartas pren. į Liet.	3.00
J. A. Mikeliūnas pren. į Liet.	3.00
V. B. Rusilas pren. į Liet.	2.00
Dr. J. J. Bielskis (už "Vyčio" kompletą)	3.00
V. Stulpinas už V. kompl.	2.00
Kun. V. Matulaitis (už "Vyčio" kompletą)	3.00
Kun. Pr. Juškaitis (už "Vyčio" kompletą)	3.38
J. Petraitis	2.00
25 kp. Cleveland, Ohio	50.80
22 kp. Melrose Park, Ill.	15.00
46 kp. Vandergrift, Pa.	7.00
Geguzės mėnesyje įėjo	\$345.13
Pridėjus sumą	4,911.89

SPAUSTUVĖS FONDAS.

Suma balandžio 1920 m.	\$3,467.65
4 kp. Chicago, Ill.	28.87
Viso Spaustuvės Fondan įėjo ligi birželio 1, 1920 m.	\$3,496.52

KARDO FONDAS.

Suma iš bal. mėn. 1920 m.	\$689.07
78 kp. Lawrence, Mass.	\$17.00
17 kp. So. Boston, Mass.	10.00
Viso per geguzės mėn. įėjo	\$ 27.00
Viso Kardo Fonde yra	716.07

V. Rūkštalis,

Liet. Vyčių Centro Raštininkas.

"Keleivis" da uoliau ėmė rašyti apie kunigų "nedorybes", kad elektros vogimo istoriją užtrynus. Ką čia vyruti pagelbės. Visuomenė nė snaudžia, nė miega. Ji turi ir sveiką uoslę — šeškų skonį visur pajaus.

Jaunimas Lietuvoje.

Turčinai (Šakių apskr.), Būbelių vals. Pereitais metais birželio mėnesio pradžioje išikūrė pas mus jaunimo Sąjungos Kuopa "Pavasaris". Narių yra apie 60. Susirinkimai daromi du kartu per mėnesį. Kuopa turi savo knygyną, kuriame 130 įvairaus turinio knygų. Kuopa suruošė du vakarėlius, kurių pelnas paskirtas kuopos kason, kurioje yra dabar apie 200 auks. Pradžioje lapkričio liko įsteigti vak. kursai suaugusiems. Kursus ligi Kalėdų lankė 35 abiejų lyčių asmenų. Tik dabar, papakeitus vakarinius kursus kasdieniniais lankytojų skaičius žymiai sumažėjo. Per Kalėdas kursininkai surengė 2 viešu vakaru su dainomis, žaidimais ir šokiais. Jaunimas čia gana susipratęs: skaito knygas ir laikraščius, uoliai lanko susirinkimus, kuopos ruošiamus pasilinksminimus, deklamuoja ir tt.

Kuopa turi ir savo vėliavą, su kuria dalyvavo Liet. Neprikl. iškilmėse Naumiestyje. Pavasarininkai, dalyvaujant Turčinų, Naumieščio ir Žvirgždaičių kuopoms, vedami mok. A. Z. ir stud. J. Z-ko suėjo tvarkoje poromis į bažnyčią. Po pamaldų vėl tvarkoje išėjo iš bažnyčios ir sustoję po šešis į eilę, nešini trimis vėliavomis, dainuodami "Kur bėga Šešupė" traukė į rinką ir sustoję ties miesto Tarybos namais. Iš ten, susispietus visoms organizacijoms, traukė miesto gatvėmis, dainuodami įvairias tautiškas dainas. Nors gana daug prakalbų buvo sakytas nuo įvairių organizacijų, bet geriausiai pasakė paskutinę pavasarininkų vardu dr. stud. J. Z...kas. Kalbėtojas augštai iškėlęs žalia vėliavą su parašu: "Dievui ir Tėvynei!", ragino karštais žodžiais jaunimą dirbti, dirbti, šviestis ir lavintis. Jausmingais žodžiais aiškino kilnūjį obalsį "Dievui ir Tėvynei" taip, kad net gerb. kalbėtojo kalba buvo minios griausmingu "Valio! Volio!" kelis kartus pertraukta. Pasibaigus prakalboms, dainuodami "Jaunimo giesmę" linksmomis ir nušvitusiais veidais grįžo į paskirtąją vietą. Iš ten po trumpos, bet jausmingos, to paties kalbėtojo pasakytos prakalbos visi linksmi, pilni prakilniausių norų darbuotis savo brangiajai Tėvynei išsiskirstė. Rodos kad ilgai visi pavasarininkai minės tą brangią kiekvienam lietuviui dieną ir ateinančiais metais da iškilmingiau rengsis ją švęsti. Iš visų ten buvusių organizacijų, kaip teko po iškilnių patirti, pavasarininkai padarė į minią puikiausį įspūdį. Visur buvo matyti gera tvarka ir apsėjimas.

Iš viso Turčinų pavasarininkų veikimo tęnka pažymėti štai da kas. Pereitų metų lapkričio mėnesį pagal kuopos nutarimo 3 nariai perėjo kelis aplinkinius kaimus rinkdami kareiviams esantiems fronte dovanas. Rinkėjų A. P-čio, J. V-čio ir A. Ū-tės surinkta: 33 rankšluosčiai, 21 p. pirštinių, 6 poros kojinių, 14 marškinių, 2-jos kelinės, 16 sv. tabako ir 182 auks. pinigų. Visos surinktosios dovanos tuoj liko nusiųstos į frontą. Gi mūsų aukotojai, o ypačiai mėrgaitės gavo daug padėkos laiškų.

Anima vilis.

Raguva. Kaip malonu girdėti, kada jaunimas susispietęs į kuopas arba draugijas darbuojasi savo ir tėvynės labui. Tas-pat beveik ir Raguvoje. Čia yra išikūrusi dvi jaunimo draugiji; "Rūtos" ir pavasarininkų. Antroji rodos geriau gyvuoja ir turinti apie 150 narių. Ir nenustabu, kad čia surengiama daugiau vakarėlių, per kuriuos gaunama pelno ir todėl čia jaunimas turi knygynėlį. Prieš karą raguviečiai irgi nesnaudė, bet per patį karą trūko inteligentų, todėl buvo viskas apmirę. Ačiū kai-kuriems inteligentams, dabar raguviečiai supraskdami mokslo vertę vėl ėmė budėti, lankydami vakarinius kursus ir susirinkimus. Kur vienybė, ten galybė, už tai valio raguviečiai!

M-jas A. Strioga.

Naujamiestis (Panevėžio ap.). Tai vienas, išskyrus keletą žmonių, labiausiai subolševikėjusių Lietuvos miestelių. Bet tiktai miestelis, o apeliokės sodžių gyventojai uolūs krikščionys. Taigi tik sodžių gyventojų, keletu miestelio gyventojų ir vietinių inteligentų dėka čionai yra keletas krikščionių draugijų: "Krikščionių demokratų", "Blaiybės" ir "Pavasario" kuopa. Pastaroji išikūrė 18—20 m., narių turi virš 60. Š. m. vasario 15 d. pavasarininkai vietinės mokyklos salėje surengė vakarėlį, kuriame naujamiestiečiai turėjo progos gražiai pasilinksmit. Suvaizdinta komedijos: "Numanė" ir "Čigonai"; pasakyta monologas "Ant vienu pečių" ir keletas, apibūdinančių ir keliančių tikybos ir doros jausmus, eilių; vietinis choras dainavo keletą dainų. Po spektaklio buvo žaislų ir šokių. Nors ši kuopa da visai jaunutė, bet ačiū darbštumui jos pirm. kun. Eremino ir draugų, draugių Gustoniečių, kuriems vadovauja karšta pavasarininkė mokytoja Sikorskaitė, vakarėlis pasisekė ne blogai. Pasilieka tik linkėt Naumieščio "Pavas." kuopai sekmingai toliau varyti pradėtąjį darbą.

—is.

Jurgežeriai-Menkupiai. Kovo m. 7 d. įvyko pas ūk. Pauliukonį Pav. kuopos visuotinas susirinkimas. Nors, kaip iš protokolų paaiškėjo, šioji kuopa daro savo susirinkimus kas antra savaitė, nors šis susirinkimas, termino žvilgsniu, iš tarpo kitų nesiskyrė, tečiaus kitais žvilgsniais jisai yra ytin pažymėtinus, nes čia šiandien atspindėjo visa jų energija, troškimai ir idealai. Kuopa, kaip organizacija, pavyzdinčiai sutvarkyta ir turi jau vietoje, matyt, gerų, prityrusių ir rūpestingų vedėjų. Malonu regėti, kaip kiekvienas kuopos valdybos narys pasigėrėtinai eina savo pareigas! Apsnūdusio apsilaidimo organizacijoje nematyti. Prie kuopos yra prisirašęs visas šios apeliokės abejos lyties jaunimas. Į darbą dedasi rimtai. Turi prie vietos mokyklos vakarinius kursus; šiaip eiliniuose susirinkimuose deklamuoja, monologus sako ir be paskaitėlės neapsina; rengia vakarėlius.

Iš tarpo visų Kalvarijos apielinkėje gyvuojančių "Pav." kuopų, Jurg.-Menk. da pernai pavasary pirmutinė savo kaime suvaidino "Amerika pirtyje", pastatė savo chorą. Tiesa, panašiai bandė daryti ir kitos kuopos, bet jų neišgalėjimas tokia plose pastatyti, o, antra, pavasarininkų idėjos priešų neteisinga socialistiškame "Darbe" kritika, buvo bepakertanti kai-kurių energija. Bet aname Jurg.-Menkupių vakarėlyje, net ir toki korespondentai nerado ko nupeikti! Tikrai, Jurg.-Menk. kuopa yra pavyzdys visoms Kalvarijos apielinkėje veikiančioms pav-kų kuopelėms! Ir šis pastarasis kuopos susirinkimas labai ypatingas. Dalyvaujant susirinkime beveik jau nesijaučia esant kaime; tvarka pilnai išlaikyta; kas pastebėtina, vaikinių daugiau negu merginų. Į šį, kaip į viešą, skaitlingai suplaukė ir seniu, vyrų ir moterų. Posėdis užsitęsė ligi pusiau nakčiai. Paskaitoje "Mūsų politinės organizacijos sąryšyje su St. Seimu" atsispindėjo visų noras rimtai dalyvauti rinkimuose. Išnešta rezoliucija, prižiūrėti apsilėidusius, kad visi balsuotų. Tam tikslui pasidalinta apielinkė į tam tikrus rajonus.

Kitą sekmadienį matėme jau tuos pačius pavasarininkus su tautiniais ženklais pasipuošusius darančius Kalvarijoje rinkliava sužeistiems kareiviams!

Labai pageidaujama, kad ir kitos kuopos lygiai stipriai susiorganizuotų, o tėvynės ateitis ir nepriklausomybė būtų užtikrintos!

Algis.

Girkalnis (Raseinių apskr.) Š.m. 7 d. kovo buvo Girkalnio pavasarininkų jaunimo kuopos "Balsas" visuotinas susirinkimas. Nors praeitais metais narių buvo prisirašę apie 200, bet dabar susirinkiman teatvyko vos apie 30. Kodel tiek mažai atsilankė — sunku pasakyti. Rūdos gavėnia; nejaugi visi nusiskubino į vakaruškas, kaip Girkalnyje paprastai daroma. Nors tie, kurie atvyko, išrinko naują valdybą ir iš naujo kuopon prisirašė vos 22. Paskui nutarė surengti po Velykų vakarėlį. Pasiskaitė "Pavasari", pasikalbėjo, pasizadėjo dažniau ir uoliau lankyti susirinkimus išsiskirstė namolei.

Gėda Girkalniečiams taip ilgai miegoti, laikas būtų atsibusti ir imtis darbo, nes ir taip jau toli nuo kitų pasilikome. Linkiu jums ateityje geresnės kloties, tik netingėkite.

Noragas.

Gegrenai (Telšių apskr.). Jaunimas čia da tebesnaudžia: nepažįsta knygų ir laikraščių naujingu. Jie labiau brangina vakaruškas ir kortas, negu dorus pasilinksminimus, prakilnius darbus ir užmanymus. Laikas būtų susiprasti.

Žiogas.

Alsėdžiai (Telšių apskr.). Jaunimo nors čia yra daug, bet visai neveiklus. Nežinia kodel jaunimas taip snaudžia, ar vadų trūksta ar pasišventimo. Laikas būtų alsėdiškiams stoti darban ir užleistus tėvynės dirvonus purinti pradėti.

Žiogas.

Vabalninkas. Bus jau apie 10 metų kaip pas mus gyuoja Lietuvų Katalikų jaunimo draugija.

Isteigėjas jos buvo kun. F. Kemėšis, dabar gyvenęs Amerikoje. Jo atmintis iki šio laiko pasiliko vyresniųjų; draugų-gių tarpe. Daug kai-kurių jaunuolių šioje draugijoje pasidarbuota darant susirinkimus, rengiant vakarus ir paskaitas. Porą ar trejetą metų draug. išleidinėjo net savo laikraštį "Jaunimo Draugą", kurs ypač vokiečių okupacijos metu buvo mylimiausias jaunuolių draugas ir patarėjas. Draugija turėjo net kaimuose savo atskiras kupeles, būtent: Šipenų, Gaižiūnų, Deikiškių, Jasiuliškių, Daunorių, Meilūnų, Vabalninkų. Veikliausioji visų buvo ir yra Gaižiūnų kuopelė. Praėjusių metų gruodyje visuotinas dr-jos sus-mas nutarė prisidėti prie Liet. Kat. Jaunimo Sąjungos "Pavasaris" priimant S-gos įstatus, bet delei apsilėidimo dr-jos Valdybos dar iki šioliai Vabalninko pavasarininkų Kuopa nebėra nė užregistruota ir nieko neveikia.

Jaunimo Draugas.

Plokščiai. Retas Lietuvos kampelis nepagerbė taip brangios mums vasario 16 dienos; neatsilikio nei šis kampelis, bet gaila, kad tik pavasarininkai ir mokykla tinkamai tą dieną šventė. Tiesa, bažnyčioje buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos su pritaikintu tai dienai pamokslu; choras pagiedojo po pamaldų "Ateitininkų" imną bažnyčioje; žmonių buvo prisirinkusi pilna bažnyčia; ypatingai malonaus įspūdžio darė mokyklos vaikučiai, visi pasipuošę trispalviais tautiškais kaspinėliais. Bet išėjus visiems laukan, labai pasidarė nejauku, nes niekur nesimatė bent kokios tautinės vėliavos. Tiktai mokyklos namą puošė mokyklos ir "Pavasario" vėliavos. Net valščiaus raštinė ir milicija neturi vėliavų. "Nebrangi, turbūt, laisvė lietuviams" — sako svetimtaučiai, matydami tokį mūs savivaldybių apsilėidimą. Na, o gal tai laisvoje Lietuvoje visai bereikalinga?!

Malonaus vien įspūdžio suteikė pavakarė, kuomet susirinko pavasarininkų kuopelė erdvioje mokyklos salėje, gražiai išpuoštoje pačio jaunimo. Čia pasirodė visiems, kaip brangina pavasarininkai dorą ir moką ją vykdyti gyvenime gražiai ir padoriai elgdamiesi; gadino tik ūpą atsilankiusių pora "įsikausių" svetelių, iš kurių elgimosi visi piktinosi.

Susirinkimas prasidėjo tautos imnu, toliau buvo pasakyta prakalba, reiškianti tos iškilmės svarbą; paskiaus sekė tautiškos dainos, žaidimai, monologai. Susirinkimas baigėsi 9 val. vakaro; skirstėsi visi linksmai namo, džiaugdamišiai taip maloniu pasilinksminimu.

Žuvytė.

Saboniai (Pasvalio apskr.) Šis kaimas stovi gražioje vietoje, ant aukšto upės Mušos kranto. Čia ypač gražu pavasary, kada vanduo pajutęs savo liuosybę, laužo jį varžantį ledą.

Kaimas nors ir nemažas, jaunimo jame nedaug, bet pamatęs, kad jau laikas pabusti, kaip tas vanduo pavasary, pradėjo laužyti jį varžančią tamsą, pradėjo plėšt užžėlusius šio kampelio dirvonus.

Pernai pavasary, atplūdus bolševikams Sabonių, kaip ir kitų kaimų jaunimas, stėjo savanoriais į Lietuvos kariuomenę, ginti tėvynės. Kuris liko irgi darbavosi, sklaidydamas tamsius kampelio rūkus. Vasarą Liepos 27 d. surengė kaime vakarą;

vaidino: "Amžinoji pasaka" ir "Žydas bačkoj". Jaunimo iš aplinkinių kaimų prisirinko nemažai, kurie veik pirmą kartą matė panašų vakarą, visiems matyt patiko. Buvo ir pelno. Po vakaro jaunimas da uoliau stojo darbat: darė susirinkimus, skaitė laikraščius, knygas, deklamavo ir tt.

Bet jaunimui atėjo į galvą da įkurti Sabonyse mokyklą, kuri čia buvo ypač pageidaujama. Bet kadangi nē suolų, nē buto mokyklai nebuvo, tai viskas reikėjo parengti; ir čia jaunimas dirbo išsi-juosęs ir paaukavo dalį gauto iš vakaro pelno, jos kūrimo reikalams. Dabar mokykla puikiai gyvuoja, lanko ją apie 40 vaikų.

Bet štai atėjo 16 vasario diena, Tautos nepriklausomybės šventė. Jaunimas buvo sumanęs tą dieną praleisti koiškilingiausiai, bet, del kai-kurių jaunuolių nesutarimo norimai nepavyko. Bet vis-gi padarė ši-tą; papuošė gražiai mokyklos namą; vėliavą, vėliavėles ir kaspinų, ant kurio buvo parašas: "Te gyvuoja laisva ir nepriklausoma Lietuva". Vakare padarė susirinkimą. Draugas St. pasakojo kokia svarbi yra lietuviams diena 16 vasario, gražiai paragino draugus dirbti jaunos tėvynės labui ir užtikrino, jeigu visi stosime dirbti išvieno, greitai išvysime tikrą nepriklausomą mūsų tėvyne. Paskui buvo pritaikytos tai dienai eilės ir žaislai. 10 valandą vakaro patenkintas jaunimas išsiskirstė.

Dieve, jums padėk!!!

Vėversėlis.

Iš "Pavasaris".

PROTOKOLAS.

Septynioliktas Liet. Vyčių New Yark'o ir New Jersey's Valstijų Apskr. Suvažiavimas.

Liet. Vyčių New York ir New Jersey's valstijų Apskričio 17-tas suvažiavimas įvyko gegužės 16-tą dieną, 1920 m., Karalienės Aniolų parapijos svetainėje, Brooklyn, N. Y.

Susirinkimą malda atidarė pirmininkas J. Žerolis apie trečią valandą po pietų.

1. Perskaičius susivažiavusių mandatus, pasirodė dalyvauja apie 40 asmenų.

2. Protokolas skaitytas ir priimtas.

3. Išrinkta komisija įnešimų tvarkymui: C. E. Paulonis, V. Barzdaitis, S. Misiūnas.

4. Žiūrėti tvaikos ir skaityti balsus apsiēmė J. Lukoševičius.

5. Už reporterį apsiēmė J. E. Karosas.

6. J. E. Karosas pasakė trumpą prakalbą, kuri labai visiems krito į širdį.

7. Raportas vakarienės rengimo komisijos: N. Y. ir N. J. L. V. Apskričio vakarienė buvo balandžio 17-tą dieną, 1920 m., Knapp Mansion, Brooklyn, N. Y. Raportą išdavė V. Barzdaitis:

Ieigos:

Tikiėtų pardavė:	Skaičius	Pinigai
12-ta kp. N. Y.	2	\$ 5.00
29-ta kp. Newark, N. J.	11	27.50
41-ma kp. Brooklyn, N. Y.	32	80.00
44-ta kp. Brooklyn, N. Y.	21	52.00

49-ta kp. Brooklyn, N. Y.	20	50.00
61-ma kp. Paterson, N. J.	1	2.50
90-ta kp. Harrison, N. J.	12	30.00
p. Drabišius "Garso ofise"	5	12.50
Viso tikiėtų parduota	104	\$260.00

Išieigos:

Užmokėkėta už 120 žmonių	\$220.50
"Garsui" už spaudą, padarymą guminės antspaudos	12.25
Užmokėta muzikantams	13.50
Visokios kitos išlaidos, kaip tai: telegramos, telefonai, krasos ženkleliai, rašymo popiera, konvertai, Knapp Manson "doorman" ir tt.	5.00
Viso išlaidų	\$251.25
Gryno pelno lieka	\$ 8.75

8. Raportas Organizatoriaus K. Krūmėno: Buvo atsilankęs į Bloomfield, N. J., bet pasekmių nebuvo.

9. Valdybos raportai: Pirmininkas pareiškė viltį, kad tolesnis laikas duos didesnes pasekmes veikime.

10. Išdininko raportas: Paskaitė finansinę atskaitą:

Pereitą suvažiavimą Izde buvo	\$21.50
Iš Bloomfield ir Paterson, N. J. kuopų išvažiavimo per J. Ambrozevičių gauta	3.65
Apskričio vakarienės pelnas	8.75
Liet. Vyčių 41-mos kp. duoklė	10.00
Viso	\$43.90

Fribourg'o (Šveicarijoj) Moksleivių Fondas:

Liet. Vyčių 12-ta kp.	\$ 5.00
Liet. Vyčių 41-ma kp.	5.00
Viso Moksleivių Fonde	\$10.00
Apskrita atskaita Apskričio izde viso	\$53.90

11. Kuopų raportai: 29-tos kuopos Newark, N.J. pastaru laiku veikime didesnių pasekmių nebuvo. 90-tos kuopos veikimas silpnas, nes narių neperdaugiausia. Vis-gi ateityje manoma energingiau veikti; 44-ta kuopa taipgi nedaug nuveikė; 49-ta kuopa vaidino veikalėj. Pasekmės buvo geros; 61-ma kuopa turi gausingai narių ir vis sekmingiau viskas einasi; 12-ta kuopa buvo nusilpnėjus, bet dabar pradeda geriau gyvuoti ir tikisi galės energingiau veikti; 41-ma kuopa gyvuoja gerai, narių turi daug; viskas sekmingai sekasi. Taipgi yra ir mažųjų skyrius iš 125 narių. Ir čia viskas sekmingai eina, net mano įrengti vaidinimą.

12. Įnešimai:

1. 41-ma kuopa įneša apie Lietuvos pavasarininkus ir įstojimą jų eilėn sugrįžus Lietuvon. Valdyba susižinos apie tai su Centru.

2. Įnešta Lietuvos Steigiamam Seimui pasiūsti sveikinimo telegramą nuo Apskričio. Įnešimas priimta. Į Komisiją išrinkta šie nariai: J. E. Karosas, C. E. Paulonis, V. Barzdaitis, S. Misiūnas.

13. Valdybos reikalai:

1. Valdybai pavesta atspausti laiškams rašyti popieros ir konvertų su L. V. N. Y. ir N. J. Apskričio antgalviu.

2. Įrengti koki-nors vaidinimą Apskričio izdo padidinimui atidėta tolesniam laikui.

3. Nutarta įrengti Apskričio išvažiavimą Le-wellyn Oval, Bloomfield, N. J., su didžiausiu pro-gramu. Nutarta įrengti pabaigoje liepos mėnesio. Įžangos ženkleliai turi būti pagaminti ir kainos bus po 15c. Komisija turi programą rengti su Apskričio Valdybos žinia. Į komisiją išrinkti sekanti nariai: iš 29-tos kp., Newark, N. J. A. K. Masandukas, iš 49-tos kp. B'lyn, N. Y. J. Sabaliauckas iš 61-mos kp. Paterson, N. J. J. Spranaitis, iš 41-mos kp. Brooklyn, N. Y. V. Abraičiūtė, iš 90-tos kp., Har-ri-son, N. J. J. Vaitkūnas, iš 12-tos kp., N. Y., N. Y. J. Pauža.

14. Nutarta, kad Vyčiai susirinkimuose neva-dintų vienas kito "ponu", tiktai vytis, ir vytė.

15. Išnešta pageidavimas, kad kiekvienas skai-tytų katalikų literatūrą ir ją platintų.

16. Įnešta rezoliucija, išreiškianti papeiki-mą lietuvių darbuotojams, nesimpatizuojantiems Liet. Vyčių jaunimo organizacijai. Rezoliucijos su-taisymas buvo pavestas J. E. Karosui.

Sekantis Apskričio suvažiavimas bus Paterson'e prieš Seimą.

Susirinkimas užsibaigė 6:35 malda.

Pirmin. J. V. Žerolis,

Rašt. A. Alyčiūtė.

LIETUVOS VYČIŲ BALSAS.

Lietuvos Vyčių New York'o ir New Jersey Apskričio suvažiavimas, kuriame da-lyvavo nuo Vyčių kuopų 40 atstovų, laiky-tas Karalienės Aniolų parapijos svetainėje, Brooklyn, N. Y., gegužės 16 d., š. m., iš-klausęs kuopų atstovų raportų apie Lietuvos Vyčių darbuotę New York'o ir New Jersey valstijose, surado, kad šių apielinkių lietu-vių katalikų visuomenė ir dvasininkai ma-žai prijaučia lietuvių katalikų jaunimo dar-buotei ir neremia jaunimo organizacijos Lie-tuvos Vyčių, kurių obalsiais yra dirbti mūsų tautos ir katalikų Bažnyčios naudai.

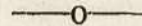
Amerikos lietuvių katalikų jaunimas, susispietęs į Lietuvos Vyčius, nežiūrėdamas didelių kliūčių statomų jo gražiai darbuotei iš idėjinių priešininkų pusės, jau giliai tauti-ne ir katalikų vaga įsivarė į plačią lietuvių katalikų visuomenę ir trokšta toliau naudin-gai Amerikos lietuvių katalikų jaunimo nau-dai padirbėti, bet nesurasdamas stiprios at-ramos lietuvių katalikų visuomenės tarpe, jaučiasi neturįs ganėtinai spėkų savo prak-ilniam darbui tęsti.

Lietuvos Vyčių New York'o ir New Jer-sey Apskričio suvažiavimas, Lietuvos Vy-čiuose matydamas mūsų atgimstančios tau-

tos gražesnę ir laimingesnę dalį, nuoširdžiai pageidauja, kad šių apielinkių lietuvių ka-talikų visuomenė ir dvasininkai nestovėtų nuošaliai Lietuvos Vyčių darbuotės ir ne-žiūrėtų šaltai į lietuvių katalikų jaunimo pastangas, kreipiamas į prakilnias tautiniai-katalikų darbuotės sritis, bet karštai Lietu-vos Vyčius paremtų, ragindami lietuvių ka-talikų jaunimą stoti po Vyčių vėliava.

Pirmin. J. V. Žerolis.

Rašt. A. Alyčiūtė.

L. VYČIŲ N. A. APSKR. 9-jo SUVAŽIAVIMO PROTOKOLAS.

L. Vyčių N. A. Apskr. 9-sis suvažiavimas įvy-ko gegužės 2-rą dieną, 1920 m. L. Vyčių name, Wor-cester, Mass.

Susirinkimą malda atidarė kun. J. J. Jakaitis 2:30 po pietų ir pasakė prakalbėlę linkėdamas su-važiavusiems rimtai svarstyti dalykus mūsų bran-gios organizacijos.

Dainuota Lietuvos ir L. Vyčių imnai.

Sesijos valdyba: pirmin. — Aleksandra Ambro-zaitis pagalb. — Z. Gurkliūtė, rašt. — Ona Sidara-vičiūtė, pagalb. — J. Svirskis, prie mandatų ir įne-šimų — Ona Samsonaitė ir A. Simanaitė. Tvarkos dabotojas — Antanas Bendoraitis.

Iš kuopų dalyvavo: 1-mos kp. Montello, Mass.: Ona Samsonaitė, Elžbieta Roženaitė; 10 kp. Athol, Mass.; Vladas Matulis, Apolionija Petrauskaitė, Ju-zė Steponkaitė, Elžbieta Braškaitė ir R. Sarapas; 17-tos kp. So. Boston, Mass.: M. Sakalauskaitė, Z. Gurkliūtė, F. A. Zaleckas, A. Bendoraitis, D. An-tanavičius, J. Jokubauskis, K. S. Jonaitis; 18-tos kp. Cambridge, Mass.: Z. Tamošiūnas, P. Rudavi-čius; 20-tos kp. Nashua, N. H.: A. Z. Bugailaitė, O. Geiniūtė, D. Jakalis, E. Martinoniūtė, A. Sima-naitė, J. Treinavičiūtė; 26-tos kp. Worcester, Mass.: E. Baltrušaičiūtė, A. Z. Visminas, V. Stankus, J. Svirskis, J. Bačis, J. Romanas, J. Šiugždinis, M. Grinevičiūtė; 27-tos kp. Norwood, Mass.: Kaz. Sa-vilionis; 78-tos kp. Lawrence, Mass.: Ona Sidaravi-čiūtė, Ipolitas Kaleva.

Skaityta protokolas ir priimta.

L. V. priaugančiųjų skyrių mokesčių reikalus atidėta kuopų valiai; kaip joms geriau, taip jos sa-vo jaunus Vyčius valdys.

Kurios kuopos neprisidėjo prie Kardo Fondo, kad tuojaus paremtų jį, kiek galima.

Nutarimai:

Remti moksleivius.

Atėityj Apskričio gegužinių pelnas bus ski-riamas vien tik Apskričiai.

Būsianti valdyba stiprins silpnėsnes kuopas.

Remti Lietuvos Raudonąjį Kryžių.

Kiekvienai kuopai suorganizuoti teatrą ratelį ir veikti vien tik Vyčių vardu.

F. JUKNEVIČIŪTĖ,

L. Vyčių 78-tos kp. (Lawrence, Mass.) raštininkė, gabi solistė, įžymi vietinių lietuvių darbuotoja.

Isteigti Apskričio teatralį skyrių.

Visoms kuopoms įsisteigti svaidininkų ir Basket-ball ratelius.

Apskritis pageidauja, kad Centras pasiskubintų išleisti žaislų vadovėlį.

Ateityje suvažiavimų sesijos prasidės lygiai pirmą valandą po pietų.

Ateityje kuopų raportai bus paskelbti protokole.

Isteigti Apskričio antspaudą ir tuo rūpintis išrinkta komisija iš Aleksandro Ambrozaičio ir Onos Sidaravičiūtės.

78-ta kuopa užkviečia Apskritį prisidėti prie programo 8-tojo L. V. Seimo. Užkvietimas priimta ir vienbalsiai nutarta visoms kuopoms prisidėti, ypač išdirbinių parodoj.

L. V. N. A. Apskr. 9-tas suvažiavimas išreiskia L. Liuosybės Sargų organizatoriui papeikimą už pažeminimą L. V. organizacijos, kviečiant ją lenktyniuoti Lietuvos Laisvės gynime, kuomet L. Vyčiai pirmieji įstojo į L. Liuosybės Sargų organizaciją.

Iš kuopų raportų paaiškėjo, kad šiuosmet narių skaitlius pasididino ir veikimas didesnis.

Iš izdininko raporto paaiškėjo, kad dabar izde yra \$48.92, išlaidų nebuvo. Raštininkė O. Sidaravičiūtė visų metų išlaidas dovanojo Apskričiai.

Sekantis suvažiavimas bus Cambridge, Mass.

Susirinkimą uždarė malda pirm. A. Ambrozaitis.

Pirminin. A. K. Ambrozaitis.

Rašt. Ona Sidaravičiūtė.

Ateinančiam Kongresui įnešimai:

1. Pasiųsti Lietuvon organizatorių organizuoti L. Vyčius (Lietuvoje gyvuoja ir dabar sparčiai auga Pavasarininkų organizacija tais pačiais tikslais ir obalciais, kaip ir Vyčių organizacija. Jei pavasarininkai mainys savo vardą Vyčiais, tada organizuosime pavasarininkus. Vyčių ir pavasarininkų tik vardai kitoki, o idėjos ir pasaulėžvalga ta-pati. "Vyčio" red.).

2. Nuspręsti svaidininkų uniformas.

JONAS KAZLAUSKAS.

L. Vyčių 96 kuopos (Dayton, Ohio) narys, Vyčių Beno pirmininkas. Daug pasidarbavęs organizavimo Vyčių Beno ir gąbus konnetistas.

Kas Jaunimo Veikiama.

WAUKEGAN, ILL.

Trečiadienyje, birželio 2 d., L. Vyčių 47-ta kuopa laikė mėnesinį susirinkimą. Į susirinkimą atsilankė gausingai narių ir visi energingai svarstė reikalus.

Išduota keletas raportų iš kuopos veikimo. Matyti, 47-ta kuopa ligšiol gerai veikia. Paaiškėjo, kad iš buvusio gegužės 30 d. vakaro buvo milžiniškos išlaidos. Kuopa gerai stovi finansiškai ir tvirta idėjose.

Nutartą įrengti išvažiavimą. Išvažiavimas bus liepos 11 d., tuojaus po pirmų šv. mišių. Vieta aprinkta labai graži pas "Round Lake". Būtų labai malonu, kad ne tik kuopos nariai dalyvautų tame išvažiavime, bet ir nepriklausantieji bei svečiai iš kitur.

Vytis S. Austynas atsisveikino kuopą. Jis daug pasidarbavęs dėl 47-tos kuopos ir Vyčių organizacijai. Buvo pirmininku kuopos ilgą laiką ir paskmingai dirbo. Apgailėtina, kad kuopa negalėjo įrengti išleistuvių, nes per vėlu. Kuopa išreiškė geriausius linkėjimus pargrįžus Lietuvon dirbt tėvynės labui.

Kuopon įsirašė Pr. Žiburka ir S. Petrauskis. Šie du nariu yra šioje šalyje gimę ir auge. Jiedu yra baigę lietuvių parapijinę mokyklą ir auklėti lietuvių dvasioje. Pageidaujama, kad visas jaunimas priklausytų prie L. Vyčių organizacijos.

Augštuolėlis.

— O —

GARY, IND.

Išpūdžiai gegužės 16 dienos.

Gegužės 16, 1920 m. Vytė Z. Gedvilaitė minėjo varduvių dieną. Pokylis įvyko jos šeimynoje — pas tėvus.

Pokilyje dalyvavo vietiniai įžymesnieji asmenys, kaip va: klebonas Daniūnas, vargon. A. Šlapeilis ir gražus būrelis jaunimo. Be vietinių dalyvavo svečių iš St. Louis, Mo. ir būrelis moksleivių iš Valparaiso, Ind.

Vytė Z. Gedvilaitė yra darbšti lietuvaite ir visa širdimi remia moksleivius, jos darbštumas dažnai matosi S. L. R. K. A. 2-troj kuopoje.

Liet. Vyčių 82-ros kp. vakaras.

Vakaras prasidėjo 4-tą valandą po pietų. Vaidino veikalą "Vagis" Tarpais dainuota solo.

Veikalo turinys maž-daug toks: Karklienio šeimyną apvagia... Tą pačią dieną parvažiuoja iš Amerikos du asmeniu ir atsilanko pas p. Karklienį. Tikslas — prašyti rankos panelių. Da prieš išvažiuojant į Ameriką jaunieji tą plenavo: vienas vesti Karklienio dukterį, antras seserį. Bet jiems apsilankius, Karklienis, manydamas, kad tai tie patys, kurie pavogė lašinius ir miltus, uždaro į kalėjimą. Paskui paaiškėjus dalykui juodu išleisdžia. Karklinis, atsiprašydamas svečių, pažada dukterį ir seserį. Vestuvės įvyksta.

Pažėra vaidino Karklienio rolę; M. Sakalauškaitė — Mortos; O. Navickaitė — Elenos; J. Gimbauskas — Jokūbo (tarno); Z. Gedvilaitė — Elžbietos; S. Stalnis — Nentelio(?); T. Supranavičius — Petro; B. Stankus — Žydo. Visi mėgėjai roles atliko gerai. B. S. Žydo rolėje vaidino puikiai, tik balsas buvo tylokas. Toliau sėdinti mažai girdėjo.

Po programui buvo šokiai. Čia reikia pažymėti, kad šokama vien tik anglų šokiai. Nežinia, kodėl geriečiai nedailina pasilinksminimų įvairniais šokiais.

V. R. Valparaisietis.

— O —

DETROIT, MICH.

Iš Vyčių veikimo.

Gegužės 1-mą dieną L. Vyčių 79-tos kuopos choras įrengė koncertą, kuris puikiai pavyko.

Gegužės 7-tą dieną choras laikė mėnesinį susirinkimą. Vedėjas A. Aleksis pasakė trumpą prkalbą ir dėkojo choristams už pasišventimą. Koncerto rengimo komisija išdavė raportą. Pelno liko apie 300 dolerių. Už tuos pinigus choristai nutarė išleisti muz. A. Aleksio muzikos veikalus. Visuomenė greitai laiku susilauks sistematingai tvarkyto rinkinio A. Aleksio veikalų.

Toliau L. Raudonojo Kryžiaus sekcijos vedėjai išdavė raportą. Išde jau yra \$150.00. Mat, Vyčių choras, šalip kitų visokių reikalų, kas savaitė kolektoja Lietuvos Raud. Kryžiui. Mergaitės visos pasižadėjo megsti ir siųsti Lietuvos kariuomenei drabužių.

Gegužės 16-tą dieną buvo kun. Ig. Bereišio primicija. Tą pačią dieną Vyčiai įrengė vakarienę pagerbimui naujo kunigo.

Gegužės 23-čią dieną Vyčiai vaidino "Rutvilę". Vaidinimas nusisekė labai gerai, nežiūrint, kad veikalas ilgas ir sunkus.

A. S. V.

WAUKEGAN, ILL.

Sekmadienyje, gegužės 30 d., L. Vyčių 47-ta kuopa vaidino veikalą "Kantri Alena". Svetainė buvo papuošta trimis spalvomis sudarančiomis Lietuvos ir Amerikos Vėliavas.

L. Vyčių 47-ta kuopa jau daug veikalų waukeganiečiams statė, bet pereitasis buvo įdomiausias. Tad-gi kuopa neapsiriko tokį veikalą statant scenoje, nes yra į ką pažiūrėti ir pasidžiaugti gražiu veikalu.

Veikianti asmenys savo uždavinius gerai atliko. Kuopa turi gerų artistų ir išsilavinusių vaidinti. Ypatingai p-lė L. Zupkaitė gerai vaidino Alenos rolę. Visą laiką jinai žavėjo publiką talentingais gabumais. Vytis J. Bukantis vaidino Henriko Anglijos valdono rolę. Jis taip-gi savo gabumais pasižymėjo. Apskritai imant, visi aktoriai gerai vaizdino.

Publikos buvo daug ir buvo patenkinta.

L. Vyčių 47-tai kuopai yra garbė, kad jau gali vaizdinti nemažą veikalą. Iš Vyčių darbo galima daug pasimokyti ir pavyzdžio imti.

Po vaidinimo buvo balius. Jaunimas linksmos lig vėlai nakčiai.

Augštuolėlis.

— 0 —

GRAND RAPIDS, MICH.

L. Vyčių 43-čios kuopos mėnesiniame susirinkime daug dalykų atlikta. Nutarta nusifotografuoti ir paveikslą įdėti organan "Vytin". Gegužės 30-tą dieną nutarta įrengti pikniką. A Mondeika, dramatinio ratelio režisierius pranešė, kad neužilgo bus vaidinamas "Paklydėlio atsivertimas".

Nors mūsų kuopa ir nemažai veikia, bet kad da padidinus jos veikimą, sudaryta komisija užinteresuoti Vyčių idėjomis čia augantį jaunimą. Į komisiją įėjo: kun. A. Deknis, L. Abromaitis, P. Kamsickas, P. J. Judys, J. Vaičiūnas, J. Banis ir V. Arzuolukas. Tikimasi, ši komisija atliks didelį uždavinį.

L. Vyčių dramatinis ratelis padėjo Moterų Sągų 42-rai kuopai vaidinti veikalą "Audra giedroje". Vaidinimas įrengta trumpu laiku, vis-gi gerai išėjo. Vakaro pelnas skirta sąjungietėms našlėms.

Koresp.

— 0 —

PHILADELPHIA, PA.

Gegužės 23-čią dieną L. Vyčių 3-čia kuopa įrengė vakarienę. Rengė vien tik Vyčiams. Gerb. kun. J. Karalius pasakė nuoširdžią kalbą. Nuomonės reiškė visi Vyčiai. O. Unguraitė sakė eiles ir šiaip puikiai išreiškė vienybės svarbą ir Vyčių tikslus.

Jonas Navickas, koresp.

LIETUVIAI PALIUOSUOTI NUO

"INCOME TAX" MOKESČIŲ.

Sulyg Suvienytų Valstijų įstatymų apie mokestis nuo įplaukų (Income Tax Law) visi svetimtaučiai, neišsičmę Suv. Valst. pilietystės popierų ir atvažiavę čion tik dėl uždarbio, o ne apsigyvenimo, yra skaitomi neapsigyvenusiais svetimtaučiais (non-residents aliens).

Neapsigyvenę svetimtaučiai, pagal įstatymus, turi mokėti valstijai dvyliką nuošimtį (12%) viso savo uždarbio 1918 metais ir aštuntą nuošimtį viso uždarbio 1919 ir 1920 metais. Taip, svetimtautis uždirbantis tūkstantį dolerių į metus (apie 20 dol. į savaitę) privalo mokėti 120 dol. taksų už 1918 metus ir po 80 dolerių taksų už 1919 ir 1920 metus — be jokių paliuosavimų, jeigu nėra tam tikrų sutarčių tarp to svetimtaučio valstybės ir Suvienytų Valstijų. Šiton kategorijon iki šiol buvo įskaitomi ir lietuviai.

Norėdama paliuosuoti lietuvius piliečius nuo šio mokesčio, Lietuvos Atstovybė yra raštu pareiškusi, jog Lietuvoje panašių mokesčių neimama nuo Amerikos piliečių, ir kad todėl Lietuvos piliečiai Amerikoje irgi turėtų būti nuo jo paliuosuoti. Po tūlų pertracijų su Valstybės Izdo departamentu, pastarasis sutiko paliuosuoti Lietuvos piliečius nuo to mokesčio lygiai tais pačiais pamatais, kaip yra paliuosuojami Amerikos piliečiai, būtent:

Jokių mokesčių neims nuo pirmo tūkstančio dolerių uždarbio.

Vedusiems ir gyvenantiems su pačiomis nebus imama jokių mokesčių nuo pirmų dviejų tūkstančių dolerių.

Turintiems nepilnamečių vaikų (mažiau kaip 18 m.) ir užlaikantiems silpnus ar nesveikus ir negalinčius užsidirbti tėvus ar ką kitą, duodama paliuosavimas nuo mokesčių nuo dviejų šimtų dolerių už kiekvieną užlaikomą asmenį.

Del patogumo tų, kurie rengiasi važiuoti į Lietuvą, ir kuriems reikia gauti paliūdijimą, jog jie yra užsimokėję visas mokestis, paduodame ištrauką iš Valstybės Izdo departamentų padavadijimų, kurie buvo pri-

siūsti Atstovybei. Patartina šiuos padavadijimus išsikirpti ir nusinešti su savim kuomet norėsite gauti paliūdimą apie mokesčių užmokėjimą.

TREASURY DEPARTMENT

*Commissioner of Internal Revenue
Washington.*

*Representative of Lithuania in America, 703
Fifteenth Street, N. W. Washington, D. C.*

Sir:

You are advised that in as much as Lithuania imposes no income tax, it satisfies the similar credit requirement of Section 216 (e) of the Revenue Act of 1918, and nonresidents aliens as to the United States, who are citizens of Lithuania, are entitled to a personal exemption and credit

for dependents in determining their tax liability to the United States.

Respectfully

*(Signed) Wm. K. Williams,
Commissioner.*

Ką šis paliuosavimas lietuvių nuo mokesčių reiškia Amerikos lietuviams, galima bus matyt iš sekančio apskaitliavimo:

Šiais metais mažiausia 5,000 lietuvių apvais Ameriką. Kiekvienas jų uždirbo mažiausia po \$1,000 ant metų. Reiškia, \$5,000,000 iš viso. 12% mokesčių nuo šios sumos už 1918 m. yra \$600,000. Mokestis už 1919 ir 1920 būt buvus po 8%, arba po \$400,000 už kiekvieną metą. Reiškia, iš viso tie 5,000 išvažiuojančių lietuvių būtų turėję užmokėti vieną milijoną ir keturis šimtus dolerių.

*J. Vileišis,
Liet. Atstovas Amerikoje.*

LAIVAKORTES, PINIGAI LIETUVON

Pranešu savo pažįstamiems-draugams, jog nuo šios dienos pradėjau siūsti pinigus ir laivakortes į Lietuvą ir iš Lietuvos.

Pinigus siunčiu tarpininkaujant New Yorkui, Čekiais, Draftais, keliaujančiais Čekiais (Traveling Checks). Taip-gi per Lietuvos Bendrovės Kaune.

Parūpinu pasporto blankas del važiuojančių Lietuvon.

Turiu Suv. Valstijų pašto skyrių, kuris priima apdraustus laiškus ir pakelius "Parcel Post" (United States Official Postal Guide for April 1920, Skyrius 12 Parcel Post for Lithuania)

Platesnius paaiškinimus galima gauti kas dien po No. 901 W. 33rd St., per laiškus prisiunčiant krasos ženklelį už 2c.

Sutaisau visokius notarialius dokumentus, paliečiančius žemes ir kitokius nejudinamus turtus Lietuvoje.

Visais reikalais kreipkitės pas

Paul P. Baltutis

901 West 33rd Street

Chicago, Ill.

Telephone Yards 4669

Šventadieniais po No. 3261 So. Halsted St., ant 3-čių lubų;

Telefonas: Yards 6126.

SVARBUS PRANEŠIMAS.

L. Vyčių Chicagos Apskričio ir apielinkės kuopoms.

L. Vyčių Ch. Apskr. metinis išvažiavimas įvyks liepos 5 d., 1920 m. Vieta — Beverley Hills (87-ta ir Ashland Ave.).

L. Vyčių Ch. Apskr. nutarė šiais metais įrengti didžiausią išvažiavimą. Todėl komisijos nariai nutarė paimti vieną gražiausių ir patogiausių vietų, tai yra Beverley Hills.

Vieta yra patogi. Visa kelionė iš Chicagos kainuos tiktai 12c. Iš visų Chicagos dalių reikia važiuoti iki Ashland Ave. Ashland Ave. gatvekarį paėmus reikia važiuoti iki 87 į pietų pusę. Išlipus ant 87 reikia eiti į vakarų pusę iki miško, kur prie kalno bus pakabinta lietuvių vėliava.

Todėl šiais metais neturėtų būti Chicagoje ir apielinkėje nė vieno Vyčio nėvytės, kurie nedalyvautų minėtame išvažiavime.

Taip-gi prašomi visi dėti pastangas savo kuopose ir apielinkėse dėl išvažiavimo. Geras pasišventimas visada neša gerus vaisius. Taip-gi kviečiame ir kitų kolonijų kuopas dalyvauti metiniame išvažiavime.

J. P. Baubkus, Komisijos narys.

Administracijos Pranešimas.

Šiuomi pranešame, kad "V." kompletų galima gauti "Vyčio" Administracijoje (3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.) Kompletan įeina virš 40 "Vyčio" numerių (visi 1918 ir 19 metų su keliais numeriais ir 1917-ųjų). Puslapių yra apie 1200. Kaina \$3.00. Ypatingai kreipiame dėmę į kuopas, kad jos "Vyčio" kompletus įgytų savo knygynams. Tuomi padidintų ir įturtintų juos stambia, įvairia, įdomia ir svarbia knyga. Norintieji įsigyti, pasiskubinkite.

"Vyčio" Administracija.

LIETUVOS VYČIŲ CENTRO VALDYBA.

Dvasios vadovas: Kun. Ig. Albavičius,
717 W. 18th St., Chicago, Ill.

Pirmininkas: Dr. J.J. Bielskis,
703 Fifteenth St., N. W. Washington,
D. C.

Vice-Pirmininkas: A. Bučnis,
407 So. Paca St., Baltimore, Md.

Raštininkas: V. Rukštalis,
151 Garfield Ave., Valparaiso, Ind.

Izdininkas: P. Baltutis,
3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Ižo globėjai:

Kun. P. Čėsna,
324 Wharton St., Philad., Pa.

El. Jovaišaitė,
3259 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Redaktorius ir Administratorius:

M. Zujus,
3261 S. Halsted St., Chicago, Ill.

KUOPŲ ADRESAI (Susinešimui).

4-tos kuopos: A. Alaburdaitė,
1906 So. Union Ave. Chicago, Ill.

5-tos kuopos: Pranas Paliulis,
1645 Wabansia Ave., Chicago, Ill.

8-tos kuopos: O. Susniūtė,
10737 Michigan Ave., Chicago, Ill.

13-tos kuopos: Z. Bajorinaitė,
4621 So. Paulina St., Chicago, Ill.

14-tos kuopos: A. Krencius,
1420 So. 48th St., Cicero, Ill.

16-tos kuopos: N. Kulys,
3438 Lowe Ave., Chicago, Ill.

24-tos kuopos: V. Alenčiukaitė,
2335 W. 23rd St., Chicago, Ill.

35-tos kuopos: J. Sorokas,
12201 Emerald Ave., West Pullman, Ill.

36-tos kuopos: O. Aušraitė,
4400 Mozart St., Chicago, Ill.

**LIETUVIŲ KRIŠČIONIŲ DEMOKRATŲ
DIENRAŠTIS****"DRAUGAS"**

KAINA CHICAGOJE:

Metams \$6.00,
Pusei metų ..... \$3.50.

UŽSIENYJE:

Metams \$6.00,
Pusei metų ..... \$3.50.

SUV. VALST.

Metams \$5.00,
Pusei metų ..... \$3.00.

"DRAUGAS"

1800 WEST 46th ST. CHICAGO, ILL.

Turinys "Vyčio" No. 11 {84}

I. Pirk bonų! Tėvynainis.	1 pusl.
II. Švintant A. Vaičiūnas.	3 "
III. Rytas sodžiuje! V. Gogelienė.	7 "
IV. Mėnuo šviečia (eilės). A. Vaičiūnas.	7 "
V. Išleistuvės. A. Matutis.	8 "
VI. Vargo daina (eilės). A. Vaičiūnas.	10 "
VII. Žmogaus Tvėrimas. A. Matutis.	10 "
VIII. Neužmirštuolytės. A. Vaičiūnas.	11 "
IX. "Vytį" puošime. "Vyčio" redakcija.	15 "
X. Kunigas. Ibi.s	16 "
XI. Sugrįžo. J. S. Tautilas.	18 "
XII. Iš Centro Raštinės: a) Ir sau padirbėkime; b) L.V.C.Fin. Rašt. atskaita už gegužės mėn. V. Rūkštalis.	21 "
XIII. Jaunimas Lietuvoje. Iš "Pavasaris"	23 "
XIV. Lietuvos Vyčių New York ir N. J. Apskričio susiv. protokolas. Valdyba	25 "
XV. L. Vyčių balsas. N. Y. ir N. J. Apskr. Valdyba.	26 "
XVI. L. V. Naujos Anglijos Apskričio susiv. protokolas Valdyba.	26 "
XVII. Kas jaunimo veikiama (korespondencijos):	
1. Waukegan, Ill.; 2. Gary, Ind.; 3. Detroit, Mich.; 4. Waukegan, Ill.;	
5. Grand Rapids, Mich.; 6. Philadelphia, Pa.	27 "
XVIII. Lietuvai paliuosuoti nuo "Income Tax". J. Vileišis, L. A. Am.	29 "
XIX. Svarbus pranešimas L. V. Ch. Ap. kp. J. P. Baubkus, Kom. narys	31 "
XX. Administracijos pranešimas. "Vyčio" Adm.	31 "
XXI. Valdybos adresai.	31 "

Paveikslai:

1. Lietuvos grobis; 2. Pašventinimas Karo ligoninės Kaune; 3. prez. A. Smetona sveikinas su pulk. Robinson; 4. St. Piktuzio ir M. Jucaitės; 5.F. Juknevičaitės; 6. Jono Kazlausko.

"VYTIS"

3261 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.